

ภิกขุปาติโมกข์

ปุพฺพกิจฺจานิ
อุโปสถกรรม โต*ปุพฺพเพ

นุรพกิจ
ก่อนแต่ทำอุโบสถ

* ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า ปวารณากรรมโต.

นววิธํ ปุพฺพกิจฺจํ กาดพฺพํ โหติ

ฟังทำนุรพกิจ ๘ ประการ

ตณฺฐานสมมชฺชนนฺจ

คือ กวาดสถานที่ทำอุโบสถนั้น ๑

ตตฺถ ปทีปชฺชนนฺจ

จุดประทีปในที่นั้น ๑

อาสนปณฺญปนฺจ

แต่งตั้งอาสนะ ๑

ปานียปริโกชนียุปลฺกฺฐปนฺจ

ตั้งน้ำจันทน์น้ำใช้ ๑

ฉนฺททานํ ภิกฺขุณํ ฉนฺทาทรมฺจ

นำจันทน์ของภิกษุผู้ควรแก่จันทน์ ๑

เศสณฺญเวว อตฺตอุโปสถานํ ปาริสฺสุทฺธิยาปี *

นำปาริสุทธิของเธอผู้ลงทำอุโบสถไม่ได้ ๑

* ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า ออกตปวารณานปวารณายปี.

อาหฺรณนฺจ

อตุกฺขานนฺจ

บอกฤดู ๑

ภิกฺขุคณฺนา จ

นับภิกษุ ๑

ภิกฺขุณินมฺวาโท จาติ.

สอนพวกภิกษุณี ๑

ตตฺถ ปุริมาณิ จตฺตาริ*

ในนุรพกิจ ๘ นั้น ๔ เบื้องต้น

*ถ้ากลางวัน ฟังว่า ตตฺถ ปุริเมสุ จตฺตสุ ภิกฺขุเจสุ ปทีปกิจฺจํ อิทานิ สุริยาโลกเสส

อตุคติตย นตฺถิ๑, อปรานิ ติณฺนิ ภิกฺขุณํ วตฺตํ.

ภิกฺขุณํ วตฺตํ ชานนฺเตหิ อารามิกเหหิปี

อันคนเฝ้าอาราม และภิกษุทั้งหลายผู้รู้วัตร

ภิกฺขุหิปี*

ของพวกภิกษุ

*ถ้ารูปเดียวฟังว่า ภิกฺขุณํ วตฺตํ ชานตา "ภิกฺขุณา"

ถ้าภิกษุหลายรูปไม่มีอาราม

กะ ฟังว่าแต่ ภิกฺขุหิ เท่านั้น

กตานิ ปรีณิฏฺฐิตานิ โหนติ

ทำสำเร็จแล้ว

ฉนฺทาทรม ปาริสฺสุทฺธิ* อาหฺรณานิ

ส่วนการนำจันทน์นำปาริสุทธิ

*ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า ปวารณาอาหฺรณานิ.

ปน อิมิสฺสํ สีมายํ หตฺถปาสํ วิชหิตฺวา

ไม่มี เพราะภิกษุทั้งหลายผู้นั่งเว้น

นีสินฺนํ ภิกฺขุณํ อภาวโต นตฺถิ.

หัตถบาสนในสีมานี้ไม่มี

อุตุกษานัน นาม เอตุตถ์ อติกกนุตฺ,
เอตุตถ์ อวสิฏฐนุตติ เอว อุตุอจิกขณฺ;
อุตุนิช ปน สาสนเน เหมนุตติมหาวสุสานานัน
วเสน ตินฺนิ โหนุตติ
อຍ် เหมนุ โตุตฺ*

การบอกฤกษ์โดยนัยนี้ว่า ล่วงเท่านั้น
เหลือเท่านั้น ชื่อว่าบอกฤกษ์
ก็ในศาสนานี้มี ๑ ฤกษ์ ด้วยอำนาจ แห่ง
ฤกษ์หนาว ฤกษ์ร้อน ฤกษ์ฝน.
ก็ฤกษ์นี้ เป็นฤกษ์หนาว

.....
*ถ้าเป็นคิมหฤกษ์ ฟังว่า คิมุโหตุ ถ้าเป็นวัสสานฤกษ์ ฟังว่า วสุสานโนตุ

.....
อสุมิณจ อุตุมฺหิ อฏฐ อุโปสธา,
อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต
สตุตฺ อุโปสธา อวสิฏฐา* อิติ เอว สพฺเพหิ

.....
ในฤกษ์หนาวนี้ มี ๘ อุโปสถ
อุโปสถหนึ่งถึงด้วยปักข์อันนี้
ยังเหลือ ๗ อุโปสถ ท่านทั้งปวง ฟัง
จำการ

.....
*นี่เป็นฤกษ์ที่ไม่มีอิทธิมาส ไม่มีปวารณาและเป็นอุโปสถต้น คือ อุโปสถที่ ๑
ถ้าเป็นอุโปสถที่ ๒ คือ ล่วงแล้ว ๑ ปัจจุบัน ๑ ยังเหลืออยู่อีก ๖ ฟังว่า อฏฐ
อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติกกนุตฺ, ๓ อุโปสธา อวสิฏฐา, ถ้า
ล่วงแล้ว ๒-๓-๔-๕-๖ อุโปสถ ยังเหลืออยู่ ๕-๔-๓-๒-๑ อุโปสถ ฟังว่า อฏฐ
อุโปสธา, อิมินาปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต,

เทว อุโปสธา อติกกนุตฺ,

ตโย อุโปสธา อติกกนุตฺ,

จตุตทาโร อุโปสธา อติกกนุตฺ,

ปณฺจ อุโปสธา อติกกนุตฺ,

๓ อุโปสธา อติกกนุตฺ,

ปณฺจ อุโปสธา อติกกนุตฺ,

จตุตทาโร อุโปสธา อวสิฏฐา,

ตโย อุโปสธา อวสิฏฐา,

เทว อุโปสธา อวสิฏฐา,

เอโก อุโปสโถ อวสิฏฐุ,

.....
ถ้าล่วงแล้ว ๗ อุโปสถ ปัจจุบัน ๑
รวมเป็น ๘ อุโปสถบริบูรณ์ ฟังว่า อฏฐ
อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ
สมฺปตฺโต, สตุตฺ อุโปสธา อติกกนุตฺ,
อฏฐ อุโปสธา ปริณฺณณา. ถ้าฤกษ์ที่มี
อิทธิมาส ฟังว่า อิทธิมาสวเสน ทส

อุโปสธา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ
สมฺปคุโต, นว อุโปสธา อวสฺสิฏฺฐา. อุโปสธ
ที่ ๒-๓ ฯลฯ ที่ ๑๐ ก็ให้เปลี่ยนทำนองเดียว
กันกับถดูที่ไม่มีอริกมาส ต่างกันแต่ที่ต้อง
เติมคำว่า อริกมาสวเสน เข้าข้างหน้าเสมอ
เท่านั้น.

ถดูที่ไม่มีอริกมาส แต่มีปวารณา อุโปสธ
ที่ ๑ ให้เปลี่ยนว่า สตุตฺ จ อุโปสธา เอกา
จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก
อุโปสโถ สมฺปคุโต, จ จ อุโปสธา
เอกา จ ปวารณา อวสฺสิฏฺฐา. ถ้าล่วง
แล้ว ๕ อุโปสธ ปัจจุบันเป็นวันปวารณา
ยังมีอีก ๒ อุโปสธ พึงเปลี่ยนว่า สตุตฺ จ
อุโปสธา เอกา จ ปวารณา, อิมินา
ปกฺเขน เอกา ปวารณา สมฺปคุตา, ปญจ
อุโปสธา อติกฺกนฺตา, เทว อุโปสธา
อวสฺสิฏฺฐา. ถ้าเป็นอุโปสธที่สุด คือล่วงแล้ว
๖ อุโปสธ กับปวารณา ๑ ปัจจุบัน ๑ พึง
เปลี่ยนว่า สตุตฺ จ อุโปสธา เอกา
จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก
อุโปสโถ สมฺปคุโต, จ จ อุโปสธา
เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, สตุตฺ จ
อุโปสธา เอกา จ ปวารณา ปริปุณฺณา.
ถ้าถดูที่มีอริกมาส และปวารณาด้วย
อุโปสธที่ ๑ พึงเปลี่ยนว่าอริกมาสวเสน
นว จ อุโปสธา เอกา จ ปวารณา,
อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ
สมฺปคุโต, อฏฺฐ จ อุโปสธา เอกา จ
ปวารณา อวสฺสิฏฺฐา. อุโปสธต่อไป ก็พึง
เปลี่ยนทำนองเดียวกันกับถดูที่ไม่มีอริกมาส
มีแต่ปวารณา ต่างแต่เติมคำว่า อริกมาส-
วเสน เข้าข้างหน้าเสมอเท่านั้น.

.....
อายุสมฺมตฺเทหิ อุกฺกุขานํ ทาเรตพุพฺ.

(รับว่า เอวํ ภนฺเต* พร้อมกัน)
ภิกฺขุคณฺนา นาม อิมฺสุมี อุโปสธคฺเค
อุโปสธตฺถาย* สนนฺิปิตฺตา ภิกฺขุ เอตฺตกาติ

บอกถดูอย่างนี้ ด้วยประการฉะนี้

การนับภิกษุโดยนัยนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย
ผู้ประชุมกันเพื่อประสงค์ทำอุโปสธใน

.....
*ถ้าวันพิจารณา ฟังว่า ปวารณकुके पवारणकुतय.

.....
กิกुणु कुनन.

อิมสมิมุपन उपोसकुकेस जतुतारो१० गिकुणु

.....
โรงอุโบสถนี้ เท่านั้นรูป ดังนี้ ชื่อว่าการนับกิกุ

.....
ก็ในโรงอุโบสถนี้ มีกิกุประชุมกันรูป

.....
๕. ถ้าวันพิจารณา ฟังว่า ปวารณकुके.

.....
๑๐. นี้กิกุรูป ถ้ารูปว่า ปณจ กิกุ.

.....
 ๖ รูปว่า จ กิกุ. ๗ รูปว่า สตุต กิกุ

.....
 ๘ รูปว่า อญฐ กิกุ. ๙ รูปว่า นว

.....
 กิกุ. ๑๐ รูปว่า ทส กิกุ ฯลฯ

.....
 ๑๕ รูปว่า เอกุณวีสติ กิกุ. ๒๐ รูป

.....
 ว่า วีสติ กิกุ . เช่นนี้เป็นต้น คือให้

.....
 เปลี่ยนตามจำนวนกิกุที่มาประชุมใน

.....
 โรงอุโบสถ.

.....
สนุนิปตดา โหนติ.

.....
อติ สพเพหิ อายสมนุเตหิ กิกุคุณนابي

.....
ธารेतพพา. (รับว่า เอว กนุเต* พร้อมกัน)

.....
 กิกุณินโมวาโท ปน อิทานิ ดาสี

.....
 นตุตตาย นตุติ.

.....
อติ สกร โณกาसानุ ปุพุกิจจानุ กตตุตตา,

.....
นิกุร โณกาसानุ ปุพุกิจจानุ ปกตिया

.....
ปริญฐิตตุตตา,

.....
เอวนตุ นววิธ ปุพุกิจจันุ ปริญฐิตุ โหติ

.....
 นิกุฐิตे ज पुपुकिजे

.....
สजे सो ทิวโส จาคुकุทสิปณณरुसि-

.....
सामकुकिनमणुणुतरो

.....
यथाशु उपोसโก१๑ पणुणरुसो१२

.....
๑๑. ถ้าเป็นวันพิจารณา ฟังว่า ยथाशु

.....
 ปวารณา.

.....
๑๒. ถ้าเป็นอุโบสถที่๑๔ ว่า จาคुकุทสิ

.....
 ถ้าเป็นวันพิจารณาที่๑๔ ว่า จาคुकุทสิ

.....
 วันพิจารณาที่๑๕ ว่า ปณณरुसि.

.....
ยวตिका ज गिकुणु कमपुपुतदा संणुपो-

.....
ท่านทั้งปวงพึงจำเริญการนับกิกุด้วย

.....
ประการดังนี้

.....
การสอนกิกุนี้ไม่มี เพราะ

.....
พวกกิกุณินั้น เวลานั้นไม่มี

.....
เพราะบุรพกิจซึ่งมีโอกาสพอจะทำได้ทำแล้ว

.....
เพราะให้บุรพกิจซึ่งหมดโอกาสจะสำเร็จ

.....
ไปเรียบร้อยแล้วตามปรกติ ด้วยประการดังนี้

.....
บุรพกิจประการนั้น จึงเป็นอันสำเร็จ

.....
เรียบร้อยแล้วด้วยประการอย่างนี้

.....
ก็เมื่อบุรพกิจสำเร็จแล้ว

.....
ถ้าวันนั้นเป็นวันจาคुकุทสิหรือวันปณณरुसि

.....
หรือเป็นวันสามัคคี วันใดวันหนึ่ง

.....
เช่น อุโบสถวันนี้ที่ ๑๕

.....
ก็แลกิกุผู้ควรแต่สังฆอุโบสถ พอทำสำเร็จ

สธรรหา จตุคาโร๑๓ วา ตโต วา อติเรกา

ได้มีกำหนดรูปก็ดี เกินกว่านั้นก็ดี เป็น

๑๓.ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า สงฆ-

ปวารณารหา ปณจ วา.

ปกตคา ปาราชิก อนาปนนา

สงฆน วา อนุภิชิตา,

เด จ โข หตุลปาสี อวิชหิตวา

เอกสีมายิ จูติตา,

เดสจจ วิกาลโกชนาทิวเสน วตุสภากา-

ปตติโย เจ น วิชชนติ;

เดสจจ หตุลปาส หตุลปาสโต พหิกรณ-

วเสน วชเขตพุโพ โกจิ วชชนียปุกโคโล

เจ นคฺถิ.

เอวนติ อุโปสถกมฺม* อิมหิ จคฺถิ

ปกตัตต ไม่ต้องปาราชิก

หรือไม่ถูกสงฆ์ยกวัตร

ทั้งเธอไม่ละหัดบาสแล

ตั้งอยู่ในสีมาเดียวกัน

และถ้าเธอไม่มีสภากาบัดโดยวัตถุ เพราะ

ฉันอาหารในเวลาวิกาลเป็นต้น

และถ้าไม่มีบุคคลควรเว้นใดๆในหัตถบาส

ซึ่งควรเว้น ด้วยกันไว้เสียภายนอกหัตถบาส

อุโบสถกรรมนั้น กำหนดแล้วด้วยลักษณะ

*ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า เอวนติ

ปวารณากมฺม.

ลกฺขณฺเหติ สงฺกฺหิตํ ปตฺตกฺกฺลตํ นาม โหติ

กาตุ ยุตฺตรูปิ.

อุโปสถกมฺมฺสฺส* ปตฺตกฺกฺลตฺตวิทิตฺวา

ทั้ง ๔ นี้ ชื่อว่ามีความพร้อมพรั่งถึงที่แล้ว

สมควรทำได้ ด้วยประการฉะนี้.

สงฆ์ทราบความพร้อมพรั่งถึงที่แห่งอุโบสถ-

*ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า ปวารณา กมฺมฺสฺส.

อิทานิ กรียมาโน อุโปสโต สงฺฆน อนฺ-

มานตพุโพ*

กรรมแล้ว ฟังให้อนุมัติอุโบสถที่จะกระทำ

ณ กาลบัดนี้.

ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า อิทานิ กรียมานา ปวารณา สงฺฆน อนฺมานต พุพา.

(รับว่า เอว ภนฺเต* พร้อมกัน)

จบบูรพกิจ

*ถ้าผู้สวดอ่อนพรรษาว่า ฟังเว้นคำว่า " ภนฺเต" เสีย

ในลำดับนี้ ท่านผู้มีอาวุโสอยู่ในที่ประชุม

นั้น ฟังกล่าว อัจฉสนา ดังนี้

(คำอัจฉสนา)

ปุพฺพกรรมปุพฺพกิจจฺจานิ สฺมาเปตฺวา

อิมสฺส นิสินฺนสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส อนฺมฺคฺยา

(คำเชื้อเชิญ)

ข้าพเจ้าขออัจฉสนา(เชื้อเชิญ) เพื่อ 1

สวดปาฏิโมกข์ โดยอนุมติแห่งภิกษุสงฆ์

ปาฏิโมกข์ อุทเทสิตุ* อชฌเมสนํ กโรมิ.

ผู้ทำบุรพกรรม์บุรพกิจ

เสร็จแล้ว นั่งอยู่นี้.

.....
*ใช้ว่า อุทเทสิตุ ก็มี

*ถ้าเป็นวันปวารณา ฟังว่า ปวารณา ญตุตี ฐเปตุ

.....
ภิกขุปาฏิโมกข์ปาติ
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

สุฆาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ
อชฺชุปฺโปสโถ ปณฺณโรโส๑
ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถฺลํ,
สงฺโฆ อุโปสถํ กเรยฺย,
ปาฏิโมกข์ อุทฺทิสฺเสยฺย
กิ สงฺฆสฺส ปุพฺพกิจฺจํ,

.....
ภิกขุปาฏิโมกข์แปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาค อรหันต-
สัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์นั้น
ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า
อุโบสถวันนี้ที่ ๑๕
ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว
สงฆ์พึงทำอุโบสถ
พึงแสดงซึ่งปาฏิโมกข์
บุรพกิจจะไรๆของสงฆ์ก็ทำสำเร็จแล้ว*

.....
*ที่จริงเป็นการถามสอบอีกครั้งว่า บุรพกิจที่สงฆ์จะพึงทำ สงฆ์ทำสำเร็จแล้วหรือ

.....
ปาริสฺสุทฺธิ อายสฺมฺนฺโต อาโรเจถ,

ตํ สพฺเพว สนฺตา สาธุกํ สุโณม
มนสิกโรม.
ยสฺส สียา อาปตฺติ,
โส อาวิกเรยฺย,
อสนฺติยา อาปตฺติยา คุณฺหิ ภวิตฺพุพฺ.
คุณฺหิภาเวน โข ปนายสฺมฺนฺเต ปริสฺสุทฺธาติ
เวทิสฺสามิ.
ยถา โข ปน ปจฺเจกปฏฺฐสฺส เวยฺยาकरणํ

.....
ท่านทั้งหลายพึงบอกความบริสุทธิ์ ข้าพเจ้าจัก
แสดงซึ่งปาฏิโมกข์
พวกเรบรรดาที่มีอยู่ทั้งหมด จงฟัง จงใส่ใจ
ซึ่งปาฏิโมกข์นั้น ให้สำเร็จประโยชน์.
ผู้ใดหากมีอาบัติ
ผู้นั้นก็พึงเปิดเผยเสีย
เมื่ออาบัติไม่มี ก็พึงนั่งอยู่
ก็เพราะความเป็นผู้หนึ่งแล ข้าพเจ้าจักทราบ
ท่านทั้งหลายว่า เป็นผู้บริสุทธิ์
ก็การสวดประกาศให้ได้ยินมีกำหนด ๓ ครั้ง*

.....
* หมายเหตุคำว่า กัจจิตถ ปรัสุทฺธา

.....
โหติ, เอวเมวํ เอวรูปาย ปริสาช

ยวตฺติยํ อนุสฺสาวิตํ โหติ.

โย ปน ภิกขุ ยวตฺติยํ อนุสฺสาวิชฺชมาเน

สรมาโน

สนฺติ อาปตฺติ นาวิกเรยฺย,

สมฺปชานมฺสาวาทสฺส โหติ,

.....
ในบริษัทเห็นปานนี้ อย่างนี้ เป็นเหมือนถูก

ถามตอบเฉพาะองค์

ก็ภิกษุใดเมื่อสวดประกาศครั้งที่ ๓ ระลึก

(อาบัติ) ได้อยู่

ไม่พึงเปิดเผยอาบัติซึ่งมีอยู่

สัมปชานมฺสาวาททุกกลุ ย่อมมีแก่เธอ นั้น

สมุปขานมุสาวาทโ โข ปนายสมนุโต
อนตราโยโก ธมโม วุคโต ภควตา;
ตสุมา สรमानน ภิกขุณา อาปนุเนน
วิสุทฐาเปกฺเขน
สนฺติ อาปคฺติ อาวิกิตพฺพา.
อาวิกิตา หิสฺส ฆาสฺส โหติ.
นิทานํ นิฏฺฐิตํ.

ตฺตริเม จตฺตาโร ปาราชิกา ธมฺมา
อุทฺเทสํ อากฺขณฺติ.

๑. โย ปน ภิกขุ ภิกขุณฺเณ สิกฺขาสาชีว-
สมาปนฺโน
สิกฺขํ อปฺปจฺจกฺขาย
ทฺพฺพลฺลยํ อนวิกิตฺวา
เมถุนํ ธมฺมํ ปฏฺิเสวเยย
อนฺตมโส ตฺริจฺจนคตฺยาปี,
ปาราชิกโ โหติ อสฺวาโส.

๒. โย ปน ภิกขุ คามา วา อรณฺญา
วา อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทิเยยฺย,
ยถารูเป อทินฺนาทานเณ ราชานो จอริ
คเหตฺวา หนฺนเยยฺว วา พนฺนเยยฺว วา
ปพฺพชฺเชยฺย วา" โจโรสิ พาโลสิ มุพฺโหสิ
เถโนสฺสิติ;

ตถารูปี ภิกขุ อทินฺนํ อาทิยมาโน,
อยมฺปิ ปาราชิกโ โหติ อสฺวาโส.

๓. โย ปน ภิกขุ สลฺลจิจฺจ มนุสฺส-
วิกฺกหํ ชีวิตา โวโรเปยฺย,
สตฺถหารกํ วาสฺส ปรีเยเสยฺย,
มรณฺวณฺณํ วา สํวณฺณเยยฺย,
มรณาย วา สมาทเปยฺย
" อมฺโก ปุริส กิ คฺยฺหิมินา ปาปเกน
ทฺชฺชชีวิตเณ, มตฺนฺเต ชีวิตา เสยฺโยติ;

อติ จิตฺตมโน จิตฺตสฺงกปฺโป

ท่านทั้งหลาย ก็สัมปชานมุสาวาทแล
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า เป็นกรรมทำอันตราย
เพราะฉะนั้น เมื่อภิกษุต้องอาบัติแล้วระลึกได้
หวังความบริสุทธิ์
พึงเปิดเผยอาบัติซึ่งมีอยู่
เพราะเปิดเผยอาบัติแล้ว ความสบายย่อมมีแก่เธอ
ข้อความเบื้องต้น จบ.
อาบัติทั้งหลายชื่อว่าปาราชิก ๔ เหล่านี้
ย่อมมาสู่อุทเทสนในปาฏิโมกข์นั้น.

๑. อนึ่ง ภิกษุใดถึงพร้อมด้วยสิกขาและ
ธรรมเนียมเลี้ยงชีพพร้อมกัน ของภิกษุทั้งหลาย
ไม่กล่าวคินสิกขา
ไม่ได้ทำให้แจ้งความเป็นผู้ถ้อยกำลัง (คือความท้อแท้)
พึงเสพเมถุนธรรม
โดยที่สุดแม้ในคิริจฺจนตัวเมีย
ภิกษุนี้เป็นปาราชิก ไม่มีสังวาส (คือธรรม
เป็นเหตุอยู่ร่วมกับภิกษุอื่น)

๒. อนึ่ง ภิกษุใดถือเอาทรัพย์อันเจ้าของ
ไม่ได้ให้ เป็นส่วนโจรกรรม จากบ้านก็ดีจากป่าก็ดี
พระราชอาจับโจรได้แล้ว ฆ่าเสียบ้าง จำขัง
ไว้บ้าง เนรเทศเสียบ้าง ด้วยปรับโทษว่า
เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง
เจ้าเป็นคนขโมย ดังนี้ เพราะถือเอาทรัพย์
อันเจ้าของไม่ได้ให้เห็นปานใด
ภิกษุถือเอาทรัพย์อันเจ้าของไม่ได้ให้เห็นปานนั้น
แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.

๓. อนึ่ง ภิกษุใดแกล้งพรากกายมนุษย์
จากชีวิต
หรือแสวงหาศีลตราอันจะนำ (ชีวิต) เสีย
ให้แก่กายมนุษย์นั้น
หรือพรรณนาคุณแห่งความตาย
หรือชักชวนเพื่ออันตาย
ด้วยคำว่า "แน่ะ นายผู้เป็นชาย มีประโยชน์
อะไรแก่ท่านด้วยชีวิตอันชั่วนี้ ท่านตายเสีย
ดีกว่าเป็นอยู่" ดังนี้
เธอมีจิตใจ มีจิตดำริอย่างนี้

อนนทปริยาเขน มรณวณฺณํ วา สํวณฺเณย,
มรณาย วา สมหาทเปยฺย;
อยมปิ ปาราชิกโก โหติ อสํวาโส.

๔. โย ปน ภิกขุ อนภิขานํ อุตฺตริ-
มนุสฺสธมฺมํ อตฺตูปนายิกํ อลฺมรียญฺญาณ-
ทสฺสนํ สมฺมาทจฺเรยฺย

" อิติ ขานามิ อิติ ปสฺสสามิติ;
ตโต อปเรน สมเขน สมฺนุกฺคาหิยมาโน
วา อสมฺนุกฺคาหิยมาโน วา อาปนฺโน

พฺรณนาคุณฺแห่งความตายก็ดี ชักชวนเพื่อ
อันตายก็ดี โดยหลายนัย
แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.

๔. อนึ่ง ภิกษุใดไม่รู้เฉพาะ (คือไม่รู้จริง)
กล่าวอวดอุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อันเป็น
ความเห็นอย่างประเสริฐ อย่างสามารถ น้อม
เข้าในตัวเอง
ข้าพเจ้ารู้อย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้
ครั้งสมัยอื่น แต่นั้น อันผู้ใดผู้หนึ่ง ถือเอา
ตามก็ตาม* ไม่ถือเอาตามก็ตาม ก็เป็นอันต้อง

.....
*คือเชื่อก็ตามไม่เชื่อก็ตาม แต่ในบทบาทชานยวิภังค์แก้ความว่า
ถูกชักก็ตาม ไม่ถูกชักก็ตาม.

วิสุทฺธาเปกฺโข เอวํ วทฺเขย

" อชานเมวํ อวฺโส อวํ " ขานามิ "
อปสฺสํ " ปสฺสสามิ "
ตฺถจฺณํ มุสา วิลปฺนฺติ,
อญฺญตฺร อธิมานา;
อยมปิ ปาราชิกโก โหติ อสํวาโส.

อุทฺทสิทฺฐา โข อายสฺมฺนฺโต จตฺตาริ
ปาราชิกา ฐมฺมา,
เขสํ ภิกขุ อญฺญตฺรํ วา อญฺญตฺรํ วา
อาปชฺชิตฺวา น ลกฺติ ภิกขุหิ สทฺธิ สํวาสํ,
ยถา ปุเร; ตถา ปจฺจมา;
ปาราชิกโก โหติ อสํวาโส,
ตตฺถายสฺมฺนฺเต ปจฺจมา:
กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา?
ทฺติยมฺปิ ปจฺจมา:
กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา?
ตติยมฺปิ ปจฺจมา:
กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา?
ปรีสุทฺธเตถายสฺมิโนโต;
ตสฺมา ตฺถุหิ,
เอวเมตํ ธารมฺมิ.

ปาราชิกุทฺเทโส นิฏฺฐิตฺโต.

อาบัติแล้ว มุ่งความหมัดจด (คือพ้นโทษ)
จะฟังกล่าวอย่างนี้ว่า

" แน่ะท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้ ได้กล่าวว่ามีไม่เห็น
ได้กล่าวว่ามีเห็น
ได้พูดพล่อยๆ เป็นเท็จเปล่า ๆ
เว้นไว้แต่ว่าสำคัญว่าได้บรรลุ
แม้ภิกษุนี้ ก็เป็นปาราชิก หาสังวาสมิได้.
ท่านทั้งหลาย อาบัติปาราชิก ๔ อัน
ข้าพเจ้าได้แสดงขึ้นแล้วแล.
ภิกษุต้องอาบัติเหล่าใดแล้ว อันใดอันหนึ่งแล้ว
ย่อมไม่ได้สังวาสกับด้วยภิกษุทั้งหลายเหมือน
อย่างแต่ก่อน
เป็นปาราชิก ไม่มีสังวาส
ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลาย ในข้อเหล่านั้น
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ?
ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๒
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ?
ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๓
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ?
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์ในข้อเหล่านั้นแล้ว
เหตุนี้ จึงนั่ง.
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

ปาราชิกุทฺเทส จป.

***โบราณท่านสอนว่า เมื่อจบอุทเทสหนึ่ง ๆ ให้นี้กรับด้วยใจ

ว่า ปริสุทฺธเชตถาหิ เราบริสุทฺธิแล้วในข้อเหล่านี้***

อิม โข ปนายสมฺมโนโต เทรส
สงฺฆาติเสสา ธมฺมา อุทฺเทสํ อากฺขณฺติ.

๑. สลฺเจตนิกา สุกฺกวิสสุตฺติ,
อณฺญตฺร สุปินฺนตา
สงฺฆาติเสโส.

๒. โข ปน ภิกฺขุ โอตินฺโณ
วิปริณฺเตน จิตฺเตน มาตุคามเณ สทฺธิ
กายสํสคฺคํสมาปฺชฺเชยฺย,
หตฺถกาหํ วา เวณิกาหํ วา
อณฺญตฺรสุส วา อณฺญตฺรสุส วา อํงคสุส
ปฺรามสนํ,
สงฺฆาติเสโส.

๓. โข ปน ภิกฺขุ โอตินฺโณ
วิปริณฺเตน จิตฺเตน มาตุคามํ ทฺถุจฺจุลาหิ
วาจาหิ
โอภาเสยฺย,
ยถาคํ ชฺวา ชฺวติ เมถุนุปฺสฺสฺหิตาหิ;
สงฺฆาติเสโส.

๔. โข ปน ภิกฺขุ โอตินฺโณ วิปริณฺเตน
จิตฺเตน มาตุคามสุส สนฺติเก อุตฺตกา-
ปารีจิริยาช วนฺณํ ภาเสยฺย "เอตฺตคฺคํ
ภิกฺขิณี ปารีจิริยานํ, ยา มาทิสํ สีลวณฺต์
กฺลฺยาณธมฺมํ พุทฺทมฺจาริ เอเตน ธมฺเมน
ปฺริจเรยฺยาคิ เมถุนุปฺสฺสฺหิตเณ,
สงฺฆาติเสโส.

๕. โข ปน ภิกฺขุ สลฺเจจฺริตฺตํ ส-
มา-
ปฺชฺเชยฺย อิตฺถิยา วา ปฺริสฺมตี ปฺริสฺสุส
วา อิตฺถิมตี ชายตฺตเน วา ชารตฺตเน
วา อนฺตมโส ตํ ขณิกายปิ,

สงฺฆาติเสโส.

๖. สลฺญาจิกาย ปน ภิกฺขุณา กุฎฺติ

ท่านทั้งหลาย อาบัติชื่อสังฆาติเสส ๑๓
เหล่านี้แล ย่อมมาสู่อุทเทส.

๑. ปล่อยสุกกะเป็นไปด้วยความจงใจ
เว้นไว้แต่ฝัน
เป็นสังฆาติเสส.

๒. อนึ่ง ภิกษุใดกำหนดแล้ว มีจิต
แปรปรวนแล้ว ถึงความเคล้าคลึง ด้วยกาย
กับมาตุคาม
จับมือก็ตาม จับช่องผมก็ตาม
ลูบคลำอวัยวะอันใดอันหนึ่งก็ตาม

เป็นสังฆาติเสส.

๓. อนึ่ง ภิกษุใดกำหนดแล้ว มีจิต
แปรปรวนแล้ว พุคเคาะมาตุคามด้วยวาจา
ชั่วหยาบ
เหมือนชายหนุ่มพุดเคาะหญิงสาว ด้วยวาจา
พาดพิงเมถุน
เป็นสังฆาติเสส.

๔. อนึ่ง ภิกษุใดกำหนดแล้ว มีจิต
แปรปรวนแล้ว กล่าวคุณแห่งการบำเรอ
ตนด้วยกามในสำนักมาตุคาม ด้วยถ้อยคำ
พาดพิงเมถุนว่า "น้องหญิง หญิงใดบำเรอ
ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ มีศีลมีกัลยาณธรรม
เช่นเราด้วยธรรมนั้น นั่นเป็นยอดแห่งความ
บำเรอทั้งหลาย
เป็นสังฆาติเสส.

๕. อนึ่ง ภิกษุใด ถึงความเป็นผู้เกี่ยวข้อง
(บอก) ความประสงค์ของชายแก่หญิงก็ดี
(บอก) ความประสงค์ของหญิงแก่ชายก็ดี
ในความเป็นเมียก็ตาม ในความเป็นชูก็ตาม
โดยที่สุด (บอก) แม้แก่หญิงแพศยา อัน
จะพึงอยู่ร่วมชั่วขณะ
เป็นสังฆาติเสส.

๖. อนึ่ง ภิกษุจะให้ทำกุฎิ อันหาเจ้าของ

การขมาเนน อสุสามิถ์ อตตุทเทสั
ปมาณิกา การตพพา;
ตตุริทึ ปมาณึ:
ทิมโส ทวาทส วิทตุถิโย สุกตวิทตุถิยา,
ติริยั สตตุนตตรา.
ภิกขุ อภินตพพา วตตุ เทเสตพพิ อนารมภึ
เตหิ ภิกขุหิ วตตุ เทเสตพพิ อนารมภึ
สปริกกมณึ.
สารมเก เจ ภิกขุ วตตุสมึ อปริกกมเน
สญญจิกาย กุฎิ การเยย,
ภิกขุ วา อนภินเยย วตตุเทสนาย,
ปมณึ วา อติกกามเยย,
สงฆมาทิสเสโต.

๑. มหลกมปน ภิกขุณา วิหารึ
การขมาเนน สสุสามิถ์ อตตุทเทสั ภิกขุ
อภินตพพา วตตุเทสนาย,
เตหิ ภิกขุหิ วตตุ เทเสตพพิ อนารมภึ
สปริกกมณึ.
สารมเก เจ ภิกขุ วตตุสมึ อปริกกมเน
มหลกั วิหารึ การเยย,
ภิกขุ วา อนภินเยย วตตุเทสนาย,
สงฆมาทิสเสโต.

๒. โย ปน ภิกขุ ภิกขุ ทุฎฐุ โทโส
อปปตีโต อมุลเกน ปาราชิกเกน ชมเมน
อนุทฐึเสย
"อปปเว นาม นั อิมมहा พุรหุมจริยา
จาเวยยุตติ.
ตโต อปเรน สมเขน สมนุคคาหิขมาโน
วา อสมนุคคาหิขมาโน วา,
อมุบถญเจว ตั อธิกรณึ โหติ,
ภิกขุ จ โทสึ ปติฏฐาติ,
สงฆมาทิสเสโต.

๓. โย ปน ภิกขุ ภิกขุ ทุฎฐุ โทโส
อปปตีโต อญญาภิกขุสส อธิกรณึสส
ภิกขุ เทสึ เสสมตตุอัปาทาย ปาราชิกเกน

มิได้ เฉพาะตนเอง ด้วยอาการขอเอาเอง
พึงทำให้ได้ประมาณ;
นี้ประมาณในอันทำกุณินัน
โดยยาว ๑๒ คืบ โดยกว้าง ๗ คืบ ด้วยคืบ
สุคต (วัด) ในรวมน.
พึงนำภิกษุทั้งหลายไป เพื่อแสดงที่
ภิกษุเหล่านั้น พึงแสดงที่อันไม่มีผู้จองไว้
อันมีฆานรอบ.
หากภิกษุให้ทำกุณิด้วยการขอเอาเอง ในที่
อันมีผู้จองไว้ อันหาฆานรอบมิได้
หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไป เพื่อแสดงที่
หรือทำให้ล่วงประมาณ
เป็นสังฆาติเสส.

๑. อนึถึ ภิกขุจะให้ทำวิหารใหญ่อันมี
เจ้าของ เฉพาะตนเอง พึงนำภิกษุทั้งหลาย
ไป เพื่อแสดงที่
ภิกษุเหล่านั้น พึงแสดงที่อันไม่มีผู้จองไว้อัน
มีฆานรอบ
หากภิกษุให้ทำวิหารใหญ่ในที่ที่มีผู้จองไว้ หา
ฆานรอบมิได้
หรือไม่นำภิกษุทั้งหลายไป เพื่อแสดงที่
เป็นสังฆาติเสส.

๒. อนึถึ ภิกษุใดขัดใจ มิโทสะไม่แฉ่ม
ชั้น ตามกัจจ (คือโจท) ภิกษุด้วยอบัติ
มิโทษถึงปาราชิก อันหามูลมิได้
ด้วยหมายความว่า " แม้โณนเราจะยังเธอให้
เคล็ดอนจากพรหมจรรย์นี้ได้ "
ครันสมัยอื่น แต่ันัน อันผู้ใดผู้หนึ่งถือเอาตาม
ก็ตาม มิถือเอาตามก็ตาม (คือเชื่อก็ตาม
ไม่เชื่อก็ตาม)
แต่อธิกรณึนั้น เป็นเรื่องหามูลมิได้
และภิกษุยอมยั้งอิงโทสะ
เป็นสังฆาติเสส.

๓. อนึถึ ภิกษุใดขัดใจ มิโทสะไม่แฉ่ม
ชั้น ถือเอาเอกเทศบางแห่ง แห่งอธิกรณึ
อันเป็นเรื่องอื่นให้เป็นเพียงเลข ตามกัจจ

ชมเมณ อนุทุสเสษย

"อุปเปว นาม น อิมมหา พุรหุมจริยา
จาเวยยุนติ.

ตโต อุปเรน สมเขน สมมุคคาหิยมาโน
วา อสมมุคคาหิยมาโน วา,
อณฺญภาคิยญเจว ต อธิกรณํ โหติ,
โกจิ เทโส เลสมตฺโต อุปาทินฺโน
ภิกฺขุ จ โทสํ ปติฏฺฐาติ,
สงฺฆาทีเสโส.

๑๐. โข ปน ภิกฺขุ สมคฺคสุต
สงฺฆสุต เกทาเย ปรกฺกมฺเพย
เกทานสํวตฺตนิกํ วา อธิกรณํ สมหาทาย
ปคฺคยฺห ติฏฺฐุชฺเชย.
โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวมสุต วจฺนีโย
"มา อายสุมา สมคฺคสุต สงฺฆสุต เกทาเย
ปรกฺกมฺ, เกทานสํวตฺตนิกํ วา อธิกรณํ
สมหาทาย ปคฺคยฺห อฏฺฐาติ
สเมตฺตยาสุมา สงฺฆเณ,
สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมโมทมาโน
อวิวทมาโน เอกุทฺเทโส ผาสฺสู วิหริตฺติ.

เอวญจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน
ตเถว ปคฺคณฺเหย,
โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺติยํ สมมุภาสิตฺตฺตโป
ตฺตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาเย

ยาวตฺติยญฺเจ สมมุภาสิยมาโน ตํ
ปฏฺินิสฺสคฺคชฺเชย,
อิจฺเจตํ กุสฺสํ
สงฺฆาทีเสโส.

๑๑. ตฺสฺเสว โข ปน ภิกฺขุสุต ภิกฺขุ
โหนติ อนุวตฺตกา วคฺคาทาทา,
เอโก วา เทว วา ตโย วา,
เต เอวํ วเทยฺย,
"มา อายสุมนฺโต เอตํ ภิกฺขุ กิณฺจ
อวฺจตุถ

ภิกฺขุคฺฉัยชฺชเรณฺมอิมฺโหถึงปาราชิก
คฺฉัยหมาเยว" แมฺไจนเรจจะยฺงเชอให้เคลื่อน
จากพรหมจรรยฺนี้ได้"
กรฺันสมฺมยฺอื่น แตนฺนํ อันผู้ใดผู้อื่นถือเอาตาม
ก็ตาม ไม่ถือเอาตามก็ตาม (คือเชื่อก็ตาม
ไม่เชื่อก็ตาม)แต่อธิกรณํนั้นเป็นเรื่องอื่น
เอกเทศบางแห่ง เธอถือเอาพอบเป็นเลส
และภิกฺขุข้อมยฺนอํงโทสะ
เป็นสังฆาทีเสส.

๑๐. อนึ่ง ภิกฺขุใด ตะเกียกตะกายเพื่อ
ทำลายสงฆ์พร้อมเพรียง
หรือถือเอาอธิกรณํ (คือเรื่อง) อันเป็นเหตุ
แตกกัน ขกข้อมยฺนอํง
ภิกฺขุณฺนํ อันภิกฺขุทั้งหลายฟังว่ากล่าวอย่างนี้
ว่า"ท่านอย่าได้ตะเกียกตะกาย เพื่อทำลาย
สงฆ์พร้อมเพรียง หรืออย่าได้ถือเอาอธิกรณํ
อันเป็นเหตุแตกกัน ขกข้อมยฺนอํง ขอท่านจง
พร้อมเพรียงด้วยสงฆ์
เพราะว่าสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ปรงคองกัน
ไม่วิวาทกัน มีอุทฺเทสเดียวกัน(คือฟังพระ
ปาฏิโมกข์ร่วมกัน) ข้อมอยู่ผาสูก"
และภิกฺขุณฺนํ อันภิกฺขุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่
อย่างนี้ ยังขกข้อมอยู่อย่างนั้นเทียว
ภิกฺขุณฺนํ อันภิกฺขุทั้งหลายฟังสวดสมมุภาส
(คือประกาศห้าม) กว่าจจะครบ๑๖๖
เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย
หากเธอถูกสวดสมมุภาส กว่าจจะครบ๑๖๖
อยู่ สละกรรมนั้นเสีย
สละได้อย่างนี้ นั้นเป็นการดี
เป็นสังฆาทีเสส.

๑๑.อนึ่ง มีภิกฺขุผู้ประพฤติตามผู้พูด
เข้ากันของภิกฺขุณฺนํแล
๑ รูปบ้าง ๒ รูปบ้าง ๓ รูปบ้าง
เธอทั้งหลายว่าอย่างนี้ว่า
"ขอท่านทั้งหลายอย่าได้กล่าวคำอะไรๆต่อ
ภิกฺขุณฺนํ

ธมฺมวาทิ เจโส ภิกฺขุ,
วินยวาทิ เจโส ภิกฺขุ,
อมฺหากณฺเจโส ภิกฺขุ, ฉนฺทญฺจ รุจฺฉย
อาทาย โวหฺรติ,
ชานาติ โน ภาสฺติ,
อมฺหากมฺเปตํ ขมฺตีติ.

เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวฺมสฺสุ วจฺนียา

"มา อายสฺมฺนฺโต เอวํ อวฺจตุถ,
น เจโส ภิกฺขุ ธมฺมวาทิ
น เจโส ภิกฺขุ วินยวาทิ
มา อายสฺมฺนฺตานิ สจฺจเมทํ รุจฺฉย,
สเมตฺตสฺมฺนฺตานิ สจฺจเม,
สมฺกฺโก หิ สจฺจํ สมฺโมทฺมาโน
อวิวทฺมาโน เอกุทฺเทโส ภาสฺ วิหฺรตีติ.
เอวญฺจ เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ รุจฺจมานา
ตเถว ปคฺคณฺเหยยฺย.
เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺตยิ สมฺนุภาสิตพฺพา

ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาถ
ยวตฺตยญฺเจ สมฺนุภาสียมานา ตํ ปฏฺิ-
นีสฺสชฺเชยฺย
อิจฺเจตํ กุสฺลํ,
โน เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย,
สจฺจมาทิสฺโส.

๑๒.ภิกฺขุ ปเนว ทฺพพฺพชาติโก โหติ,
อฺทฺทฺสปริยาปฺนเนสุ สิกฺขาปเทสุ ภิกฺขุหิ
สทฺธมฺมิกิ รุจฺจมาโน อตฺตานิ อวจฺนีย
กโรติ

"มา มํ อายสฺมฺนฺโต กิณฺจิจิ อวฺจตุถ
กฺลฺยาณํ วา ปาปํ กิ วา,
อหฺมปฺยสฺมฺนฺเต น กิณฺจิจิ วกฺขามิ
กฺลฺยาณํ วา ปาปํ กิ วา,
วิรมฺลยสฺมฺนฺโต มม วจฺนยาติ,

ภิกฺขุณฺนํ กถาถุคฺคธรรมคฺคํ
ภิกฺขุณฺนํ กถาถุคฺควินยคฺคํ
ภิกฺขุณฺนํ อธิเอวคฺคมาพฺปิ และคฺคมาชอปปิ
ของพวคฺคข้าพเจ้ากถาถุคฺค
เชอรู้(ใจ)ของพวคฺคข้าพเจ้าจิงกถา
คําคิเชอคถาถุคฺคนี้ ชอแมคฺค(คิเชอคฺคใจ)
แม้แก่พวคฺคข้าพเจ้า".

ภิกฺขุเหล่านึ้น อันภิกฺขุท้้งหลายพืงว่ากถา
อย่างนี้ว่า

"ท่านท้้งหลาย อย่าได้กถาถุคฺคอย่างนึ้น
ภิกฺขุณฺนํ หาไซ้ผู้กถาถุคฺคธรรมไม้คฺค
ภิกฺขุณฺนํ หาไซ้ผู้กถาถุคฺควินยไม้คฺค
คฺคมาทาลยสงฆํอย่าได้ชอแม้แก่พวคฺคท่าน
ชอ(ใจ) ของพวคฺคท่านจิงพริอแม้เพริยงคฺคสงฆํ
เพริยงว่าสงฆํผู้พริอแม้เพริยงปรองคองกัน
ไม้วิวาทกัน มีอฺทฺทฺสคฺคเดียวกัน ชอแม้อยู่ผาสก
และภิกฺขุเหล่านึ้น อันภิกฺขุท้้งหลายว่ากถา
อยู่อย่างนี้ ยังคชออยู่อย่างนึ้นเทียว
ภิกฺขุเหล่านึ้น อันภิกฺขุท้้งหลาย พืงสวค
สมฺนุภาสคฺคว่าจะคฺค ๓ จบ
เพือให้สละคฺคธรรมนึ้นเสียว
หากเชอท้้งหลายคฺคสวคสมฺนุภาส คฺคว่าจะคฺค
๓ จบอยู่ สละคฺคธรรมนึ้นเสียว
สละได้คฺคอย่างนี้ นึ้นเป็นการคิ
หากเชอท้้งหลายไม้สละเสียว
เป็นสจฺจมาทิสฺส.

๑๒.อนึ้น ภิกฺขุเป็นผู้มีสัณฺชาติแห่งคนว่ายาก
อันว่าภิกฺขุท้้งหลาย ว่ากถาถุคฺคอยู่คฺคทางคฺคธรรมใน
สิกฺขาบทท้้งหลายอันเนืองในอฺทฺทฺส(คิ
พริยงปาฏฺิโมกฺข)ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ
ว่ากถาถุคฺคไม้ได้ คฺคคถาถุคฺคได้ว่า
"พวคฺคท่านอย่าได้กถาถุคฺคอะไรๆคฺคเราเป็น
คําคิก็คคตาม เป็นคําคิซ้คคตาม
แม้เรากิจะไม้กถาถุคฺคอะไรๆ คฺคคพวคฺคท่าน
เหมือกัน เป็นคําคิก็คคตาม เป็นคําคิซ้คคตาม
ชอพวคฺคท่านจิงเว็นจากการว่ากถาถุคฺคเราเสียว"

โส ภิกขุ ภิกขุหิ เอวมสฺส วจนีโย
"มา อายสฺมา อุตตานิ อวณฺธิยํ อกาสิ
วณฺธิยเมว อายสฺมา อุตตานิ กโรตุ,
อายสฺมาปิ ภิกขุ วเทตุ สหรมฺเมน,
ภิกขุปิ อายสฺมฺนํ ตํ วกฺขนฺติ สหรมฺเมน,
เอวํ สํวทฺธา หิ ตสฺส ภกฺวาโต ปริสา,

ยทิตฺถิ อญฺญมญฺญวจนฺน อญฺญมญฺญ-
วฺภูฏาปเนนาติ.

เอวญฺจ โส ภิกขุ ภิกขุหิ วุจฺจมาโน
ตเถว ปคฺคณฺนุเขย,
โส ภิกขุ ภิกขุหิ ยาวตฺติยํ สมนฺนภาสิตฺพุโป
ตสฺสปฏฺินิสฺสคฺคย,
ยาวตฺติยญฺเจ สมนฺนภาสียมาโน ตํ
ปฏฺินิสฺสคฺคย.
อิฏฺเจตํ กุสฺลํ,
โน เจ ปฏฺินิสฺสคฺคย,
สงฺฆาเทโส.

๑๓.ภิกขุ ปเนว อญฺญตฺรํ คามํ วา
นิคมํ วา อุนิสิสฺสา ยวฺหริ กุลทฺฐโก
ปาปสฺมาจาโร,
ตสฺส โข ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ
เจว สฺยฺยนฺติ จ,
กฺุลาณี จ เตน ทฺุฏฺุณานิ ทิสฺสนฺติ เจว
สฺยฺยนฺติ จ.
โส ภิกขุ ภิกขุหิ เอวมสฺส วจนีโย
"อายสฺมา โข กุลทฺฐโก ปาปสฺมาจาโร,

อายสฺมโต โข ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ
เจว สฺยฺยนฺติ จ,
กฺุลาณี จายสฺมา ทฺุฏฺุณานิ ทิสฺสนฺติ เจว
สฺยฺยนฺติ จ,
ปคฺคมตฺยาสฺมา อิมฺมหา อวาสา,
อลนฺเต อีธ วาเสนาติ.
เอวญฺจ โส ภิกขุ ภิกขุหิ วุจฺจมาโน เต
ภิกขุ เอวํ วทฺเขย

ภิกขุณฺนํ อณฺภิกขุทฺถึหลาย พึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า
"ท่านอย่าได้ทำตนให้เป็นผู้อันใครๆ ไม่ได้
ขอท่านจงทำตนให้เขาว่าได้แล้ว
แม้ท่านก็จงว่ากล่าวภิกขุทั้งหลายโดยชอบธรรม
แม้ภิกขุทั้งหลายก็จักว่ากล่าวท่านโดยชอบธรรม
เพราะว่า บริษัทของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
เจริญแล้วด้วยอาการอย่างนี้
คือด้วยว่ากล่าวซึ่งกันและกัน ด้วยเตือนกัน
และกันให้ออกจากอาบัติ"
และภิกขุณฺนํ อณฺภิกขุทฺถึหลายว่ากล่าวอยู่
อย่างนี้ ยังยกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว
ภิกขุณฺนํ อณฺภิกขุทฺถึหลายพึงสวดสมฺนภาส
กว่าจะครบ ๓ จบ เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย
หากเธอถูกสวดสมฺนภาสกว่าจะครบ๓จบอยู่
สละกรรมนั้นเสีย
สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี
หากเธอไม่สละเสีย
เป็นสงฺฆาเทโส.

๑๓.อนึ่ง ภิกขุเข้าไปอาศัยบ้านกัณฺธินิคม
กัณฺธิ แห่งใดแห่งหนึ่งอยู่ เป็นผู้ประทุษร้าย
สกุล มีความประพฤติเลวทราม
ความประพฤติเลวทรามของเธอ เขาได้เห็น
อยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
และสกุลทั้งหลายอันเธอประทุษร้ายแล้ว เขา
ได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
ภิกขุณฺนํ อณฺภิกขุทฺถึหลายพึงกล่าวอย่างนี้ว่า
"ท่านเป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความประพฤติ
เลวทราม

ความประพฤติเลวทรามของท่าน เขาได้เห็น
อยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
และสกุลทั้งหลาย อันท่านประทุษร้ายแล้ว
เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
ท่านจงหลีกไปเสียจากอวาสนี
ท่านอย่าอยู่ในที่นี้(อีก)"
และภิกขุณฺนํ อณฺภิกขุทฺถึหลายว่ากล่าวอยู่
อย่างนี้ พึงกล่าวกะภิกขุเหล่านั้นอย่างนี้ว่า

"ฉนุทคามิโน จ ภิกขุ,
โทสคามิโน จ ภิกขุ,
โมหคามิโน จ ภิกขุ,
ภยคามิโน จ ภิกขุ,
ตาทิสิกาย อาปตติยา เอกจจ์ ปพฺพาเซนฺติ,
เอกจจ์ น ปพฺพาเซนฺตติ.
โส ภิกขุ ภิกขุหิ เอวมฺสฺส วณฺเฑโ
"มา อายสฺมา เอว อวจ,
น จ ภิกขุ ฉนุทคามิโน,
น จ ภิกขุ โทสคามิโน,
น จ ภิกขุ โมหคามิโน,
น จ ภิกขุ ภยคามิโน
อายสฺมา โข กุลทฺตโก ปาปสฺมาจาโร,

อายสฺมโต โข ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ
เจว สฺยฺยฺนฺติ จ,
กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐฐฺฐานิ ทิสฺสนฺติ เจว
สฺยฺยฺนฺติ จ,
ปกฺกมตฺตายสฺมา อิมฺมหา อาวาสา,
อลนฺเต อิทฺ วาเสนาติ.
เอวมฺจ โส ภิกขุ ภิกขุหิ วุจฺจมาโน
ตเถว ปกฺกณฺเหยฺย,
โส ภิกขุ ภิกขุหิ ยาวตฺตยิ สมนฺภาสิตฺพุโป
ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย;
ยวตฺตยฺยเจ สมนฺภาสฺยมาโน ตํ
ปฏฺินิสฺสคฺคชฺชเยย,
อิจฺเจตํ กุสฺลํ;
โน เจ ปฏฺินิสฺสคฺคชฺชเยย,
สจฺจมาทิสฺโส.
อุทฺทิกฺกุฐฺฐา โข อายสฺมฺนฺโต เทรส
สจฺจมาทิสฺเสธา ฐมฺมา นว ปฐฺมาปตฺติกา,
จตฺตารอ ยวตฺตยฺยกา;

เยสํ ภิกขุ อญฺญตฺรํ วา อญฺญตฺรํ วา
อาปชฺชิตฺวา ยวตฺติหิ ชานํ ปฏฺิจฺจาเทติ;
ตาวตฺติหิ เตน ภิกขุณา อกามา ปริวคฺคพฺพํ,

"พวกภิกษุถึงความพอใจด้วย
ถึงความขัดเคืองด้วย
ถึงความหลงด้วย
ถึงความกลัวด้วย
ย่อมจับภิกษุบางรูป ย่อมไม่จับภิกษุบางรูป
เพราะอาบัติเช่นเดียวกัน"
ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า
"ท่านอย่าได้กล่าวอย่างนั้น
ภิกษุทั้งหลายหาได้ถึงความพอใจไม่
หาได้ถึงความขัดเคืองไม่
หาได้ถึงความหลงไม่
หาได้ถึงความกลัวไม่
ท่านเองแลเป็นผู้ประทุษร้ายสกุล มีความ
ประพฤติเลวทราม
ความประพฤติเลวทรามของท่าน เขาได้เห็น
อยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
และสกุลทั้งหลาย อันท่านประทุษร้ายแล้ว
เขาได้เห็นอยู่ด้วย เขาได้ยินอยู่ด้วย
ท่านจงหลีกเลี่ยงไปเสียจากอาวาสนี้
ท่านอย่าอยู่ในที่นี้(อีก)"
และภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่
อย่างนี้ ยังยกย่องอยู่อย่างนั้นเทียว
ภิกษุนั้น อันภิกษุทั้งหลายพึงสวดสมณฺภาส
กว่าจะครบ ๓ จบ เพื่อให้สละกรรมนั้นเสีย
หากเธอถูกสวดสมณฺภาสกว่าจะครบ ๓ จบอยู่
สละกรรมนั้นเสีย
สละได้อย่างนี้ นั่นเป็นการดี
หากเธอไม่สละเสีย
เป็นสังฆาทิเสส.
ท่านทั้งหลาย ธรรมชื่อสังฆาทิเสส๑๑
เป็นปฐมาปัตติกะ (ให้ต้องอาบัติแต่แรกทำ)
๕ เป็นยวตฺตยิกะ (ให้ต้องอาบัติต่อ
เมื่อสงฆ์สวดประกาศห้ามครั้ง) ๔,
ภิกษุต้องกรรมเหล่านี้แล้ว อันใดอันหนึ่งแล้ว
รู้อยู่ ปกปิดไว้สิ้นวันเพียงเท่าใด
ภิกษุนั้น ถึงจะไม่ปรารถนา ก็พึงจำอยู่

ปริวตฺตปริวาสน กิกฺขุณา อุตฺตริ ฌารคฺคํ
กิกฺขุมาณฑตฺตยา ปฏิปฺชชิตฺตพฺพํ,
จिณฺณมานตฺโต กิกฺขุ,
ยตฺถ สียา วิสตีคโณ กิกฺขุสงฺโฆ,
ตตฺถ โส กิกฺขุ อพฺเภตฺตพฺโพ;
เอเคนปี เจ อุโน วิสตีคโณ กิกฺขุสงฺโฆ
คํ กิกฺขุ อพฺเภย,
โส จ กิกฺขุ อนฺพุทฺโธ,
เด จ กิกฺขุ ฌารยฺหา

อํยํ ตตฺถ สามิฉิ.
ตตฺถายสฺสมนฺเต ปุจฺจามิ
กจฺจิตฺตํ ปริสุทฺธา ?
ทฺติยมฺปิ ปุจฺจามิ
กจฺจิตฺตํ ปริสุทฺธา ?
ตติยมฺปิ ปุจฺจามิ
กจฺจิตฺตํ ปริสุทฺธา ?
ปริสุทฺเธตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ตสฺมา ตฺวณฺหิ,
เอวเมตํ ฌารยฺมิ.

สงฺฆาติเสสุทฺเทโท นิฏฺฐิตฺโต.

อิม โข ปนายสฺสมนฺโต เทว อนิยตา
ธมฺมา อุตฺตเรสํ อากฺขณฺติ.

๑. โข ปน กิกฺขุ มาตฺตคามเนน สทฺธิ
เอโก เอกาย รโห ปฏิจฺจณฺเณ อาสเน
อลํกมฺมนิเย นิสฺชชํ กปฺเปยฺย;
ตเมนํ สทฺเธยฺยวจฺสา อุปาสิกา ทิสฺวา

ติณฺณํ ธมฺมานํ อญฺญตฺเรน วทฺทย
ปาราชิกเณ วา สงฺฆาติเสเสน วา
ปาจิตฺตฺติเยน วา,
นิสฺชชํ กิกฺขุ ปฏิจฺจณฺมาโน ติณฺณํ ธมฺมานํ
อญฺญตฺเรน การตฺตพฺโพ ปาราชิกเณ วา
สงฺฆาติเสเสน วา ปาจิตฺตฺติเยน วา;
เยน วา สว สทฺเธยฺยวจฺสา อุปาสิกา

ปริวาสน สิ้นวันเท่าที่ปกปิดนั้น
กิกขุอยู่ปริวาสครบตามวันที่ปิดแล้ว ฟัง
ปฏิบัติ เพื่อกิกขุमानต์เกินขึ้นไปจราตรี
หมูกิกขุได้ประพฤติมานต์จระราตรีแล้ว
หมูกิกขุขณะ ๒๐ จะฟังมี ณ สีมาน์
กิกขุ นั้น สงฆ์ฟังอภกานธอ ณ สีมาน์
ถ้ากิกขุสงฆ์ขณะ ๒๐ หย่อนด้วยกิกขุแม่
แต่องค์หนึ่งไม่ครบ ๒๐ หากอภกานกิกขุ นั้น ไชร์
กิกขุ นั้น ก็เป็นอันมิได้อภกาน
กิกขุ ทั้งหลายที่เป็นการรอกสงฆ์ ก็เป็นอัน
พระพุทธเจ้าจะฟังคิดเทียบ
นี่ เป็นสามิจิกรรม(คือประพฤติชอบ)ในเรื่องนั้น
ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลายในเรื่องนั้น
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ
ข้าพเจ้าถามแม่ครั้งที่ ๒
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ
ข้าพเจ้าถามแม่ครั้งที่ ๓
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว ในเรื่องนั้น
เพราะฉะนั้น จึงนี้
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.
สังฆาติเสสุทเทส จบ.

ท่านทั้งหลาย ธรรมชื่อ อนิยต๒เหล่านี้
แล ย่อมมาสู่อุทเทส.

๑.อนึ่ง กิกขุใดผู้เดียวสำเร็จการนั่งใน
ที่ลับ คือในอาสนะกำบัง พอจะทำการได้
กับมาตุคามผู้เดียว.
อุบาสิกา มีวาจาที่เชื่อได้ เห็นกิกขุกับ
มาตุคาม
นั้นนั่นเทียว พุคขึ้นด้วยธรรม๓ประการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง คือด้วยปาราชิกก็ดี ด้วย
สังฆาติเสสก็ดี ด้วยปาจิตติยก็ดี
กิกขุปฏิบัติซึ่งการนั่ง ฟังถูกปรับด้วย
ธรรม๓ ประการ คือด้วยปาราชิกบ้าง ด้วย
สังฆาติเสสบ้าง ด้วยปาจิตติยบ้าง
อีกอย่างหนึ่ง อุบาสิกา มีวาจาที่เชื่อได้นั้น

วเทย, เตน โส ภิกขุ การตพุโพ;

อภัย ฆโม อนิยโต.

๒. น เหว โข ปน ปฏิจันนุ อาสน
โหติ นาลกมมณิย,
อลนจ โข โหติ มาตุคาม ทุฏฐุลาหิ
วาจาหิ โอภาสิตุ;
โย ปน ภิกขุ ตถารูเป อาสเน มาตุคามเน
สทธิ เอโก เอกาย รโห นิสขช กปเปย;
ตเมณ สทุเรยวจสา อุปาสิกา ทิสวา
ทวินัน ฆมานัน อณฺญตเรน วเทย
สงฆาทีเสเสน วา ปาจิตติเยน วา,

นิสขช ภิกขุ ปฏิฆานมาโน ทวินัน ฆมานัน
อณฺญตเรน การตพุโพ สงฆาทีเสเสน
วา ปาจิตติเยน วา,
เยน วา สทุเรยวจสา อุปาสิกา
วเทย, เตน โส ภิกขุ การตพุโพ;

อฆมปี ฆโม อนิยโต.

อุทฺทิกฺขุสา โข อายสฺมนฺโต เทว
อนิยตา ฆมา.

ตถายสฺมนฺเต ปุจฺจามิ:

กจฺจิตฺต ปริสุทฺธา ?

ทุติยฆมปี ปุจฺจามิ:

กจฺจิตฺต ปริสุทฺธา ?

ตติยฆมปี ปุจฺจามิ:

กจฺจิตฺต ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเทตถายสฺมนฺโต,

ตสฺมา ตฺวณฺหิ,

เอวเมตฺ ธารายามิ.

อนิยตฺตเทโส นิฏฺฐิตो.

อิม โข ปนายสฺมนฺโต ตีส นิสฺสคฺคิยา

ปาจิตติยา ฆมา อุทฺทสํ อากฺขณฺติ.

กล่าวด้วยกรรมใด ภิกษุนั้นพึงถูกปรับด้วย
กรรมนั้น

นี้กรรมชื่อ อนิยต

๒. อนึ่งสถานหาเป็นอาสนะกำบังไม่

เลยทีเดียว หาเป็นที่พอจะทำการได้ไม่

แต่พอเป็นที่พอจะพุดเกาะมาตุคาม ด้วยวาจา
ชั่วหยาบได้อยู่

และภิกษุใดผู้เดียว สำเร็จการนั่งในที่ลับกับ
ด้วยมาตุคามผู้เดียว ในอาสนะมีรูปอย่างนั้น
อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้เห็นภิกษุกับมาตุคาม
นั้นนั้นแล้ว พุดขึ้นด้วยกรรม๒ประการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง คือด้วยสังฆาทีเสสก็ดี
ด้วยปาจิตติยก็ดี

ภิกษุปฏิบัติซึ่งการนั่ง พึงถูกปรับด้วยกรรม
๒ ประการ คือด้วยสังฆาทีเสสบ้าง ด้วย
ปาจิตติยบ้าง

อีกอย่างหนึ่ง อุบาสิกามีวาจาที่เชื่อได้นั้น

กล่าวด้วยกรรมใด ภิกษุนั้นพึงถูกปรับด้วย
กรรมนั้น

แม้กรรมนี้ก็ชื่อ อนิยต.

ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กรรมชื่ออนิยต ๒
ข้าพเจ้าได้แสดงขึ้นแล้วแล

ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลาย ในเรื่องนั้น
ท่านทั้งหลาย เป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ.

ข้าพเจ้าถาม แม้ครั้งที่ ๒

ท่านทั้งหลาย เป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ.

ข้าพเจ้าถาม แม้ครั้งที่ ๓

ท่านทั้งหลาย เป็นผู้บริสุทธิ์แล้วหรือ?

ท่านทั้งหลาย เป็นผู้บริสุทธิ์แล้วในเรื่องนี้
เพราะฉะนั้น จึงนั่ง

ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้

อนิยตฺตเทส จป.

ท่านทั้งหลาย กรรมชื่อ นิสสัคคิยา
ปาจิตติย

๓๐ ลิกขาบท เหล่านี้แล ย่อมมาสู่อุทเทส. ๑.

นิญฐิตจิวรสมัย ภิกขุณา อุพุกตสมัย
กฐิเน, ทสาหปรมมํ อติเรกจิวรํ ฐาเรตพุพํ,
ตํ อติกกามยโต,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒. นิญฐิตจิวรสมัย ภิกขุณา อุพุกตสมัย
กฐิเน, เอกเรตตมปี เจ ภิกขุ ติจิวเรน
วิปฺปวเสชฺช,
อญฺญตฺร ภิกขุสมฺมุติยา,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๓. นิญฐิตจิวรสมัย ภิกขุณา อุพุกตสมัย กฐิเน,
ภิกขุโน ปเนว อกาลจิวรํ อุปฺปชฺเชชฺช,
อากงฺขมานเนน ภิกขุณา ปฏิกฺกเขตฺพุพํ,
ปฏิกฺกเขตฺวา ชิปปเมว ฐาเรตพุพํ;
โน จสฺส ปาริปุริ,
มาสปรมนฺเตน ภิกขุณา ตํ จิวรํ
นิกฺขิปปิตพุพํ อุนสฺส ปาริปุริยา สติยา
ปจฺจาสาช,
ตโต เจ อุตฺตริ นิกฺขิเปชฺช
สติยาปี ปจฺจาสาช,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๔. โย ปน ภิกขุ อญฺญาติกาย ภิกขุณิยา
ปฺรธาณจิวรํ ฐวาเปชฺช วา ฐาเปชฺช วา
อาโกฏฺฐาเปชฺช วา,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๕. โย ปน ภิกขุ อญฺญาติกาย ภิกขุณิยา
หตฺถโต จิวรํ ปฏิกฺกณฺเษชฺช
อญฺญตฺร ปาริวณฺณกา,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๖. โย ปน ภิกขุ อญฺญาตํ คหปตี
วา คหปตานี วา จิวรํ วิณฺญาเปชฺช
อญฺญตฺร สมฺมา,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.
ตตฺถายํ สมฺโม:
อจฺฉินฺนจิวโร วา โหติ ภิกขุ นญฺฐจิวโร
วา,

๑. จิวรสำเร็จแล้ว กฐินอันภิกษุเคาะ
เสียแล้ว ฟังทรงอดิเรกจิวรได้ ๑๐ วันเป็น
อย่างยิ่ง ภิกษุให้ล้วงกำหนดนั้นไป
เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๒. จิวรสำเร็จแล้ว กฐินอันภิกษุเคาะ
เสียแล้ว ถ้าภิกษุอยู่ปราศจากไตรจิวรแม้
สิ้นราตรีหนึ่ง
เว้นเสียแต่ภิกษุได้รับสมมติ
เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๓. จิวรสำเร็จแล้ว กฐินอันภิกษุเคาะ
เสียแล้ว
อกาลจิวรเกิดขึ้นแก่ภิกษุ
ภิกษุหวังอยู่ที่พึงรับ
ครั้งรับแล้วพึงรับให้ทำ
ถ้าฝ้านั้นมีไม่พอ
เมื่อความหวังว่าจะได้มีอยู่ ภิกษุนั้นพึงเก็บ
จิวรนั้นไว้ได้เดือนหนึ่งเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจิวร
ที่ยังบกพร่องจะได้พอกัน
ถ้าเธอเก็บไว้ยิ่งกว่ากำหนดนั้น
แม้ความหวังว่าจะได้มีอยู่
ก็เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๔. หนึ่ง ภิกษุใดยังภิกษุณีผู้มีโชญาติ
ให้ชกก็ดี ให้ช้อมก็ดี ให้ทุบก็ดี ซึ่งจิวรเก่า
เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๕. หนึ่ง ภิกษุใดรับจิวรจากมือภิกษุณี
ผู้มีโชญาติ
เว้นไว้แต่ของแลกเปลี่ยน
เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๖. หนึ่ง ภิกษุใดขอจิวรต่อพ่อเจ้าเรือน
ก็ดี ต่อแม่เจ้าเรือนก็ดี ผู้มีโชญาติ
นอกจากสมัย
เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.
สมัยในค่านั้นดังนี้,
คือภิกษุเป็นผู้มีจิวรถูกชิงเอาไปก็ดี มีจิวร
ฉิบหายก็ดี

อภัย คตถ สมโย.

๑. ตณฺเฏ อณฺญาตโก คหปติ วา
คหปตานี วา พุทฺธิ จีวรเหริ อภิหฺนฺจุม-
ปวารเษย,
สนฺตรุตฺตรปรมนฺเตน ภิกฺขุณา ตโต จีวร
สาทิตพฺพ,
ตโต เจ อุตฺตริ สาทิตเษย,
นิสฺสคฺคิยฺปาจิตฺติยฺ.

๒. ภิกฺขุ ปเนว อุตฺทิสฺส อณฺญาตกสฺส
คหปติสฺส วา คหปตานีชา วา จีวรเจตاپนํ

อุปฺกขญฺ โหติ.

“อิมินา จีวรเจตاپเนน จีวร เจตاپเตว
อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ จีวเรน อจฺจาทสฺสามิติ,
ตฺตร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อุปฺวาริโต
อุปฺสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกฺปปี อปฺชเชษฺย

"สาธุ วต มํ อายสฺมา อิมินา จีวรเจต-
ापเนน เอรูปี วา เอรูปี วา จีวร
เจตاپเตว อจฺจาทเหหิติ
กฺลฺยาณกมฺยตํ อุปฺาทาย,
นิสฺสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยฺ.

๕. ภิกฺขุ ปเนว อุตฺทิสฺส อุกฺกนํ
อณฺญาตกานํ คหปตินํ วา คหปตานินํ วา
ปฺจเจกจีวรเจตاپนา อุปฺกขญา โหนฺติ
"อิมหิ มยฺ ปฺจเจกจีวรเจตاپเนหิ
ปฺจเจกจีวรานิ เจตاپเตว อิตฺถนฺนามํ
ภิกฺขุ จีวรเหริ อจฺจาทสฺสามาติ,
ตฺตร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อุปฺวาริโต
อุปฺสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกฺปปี อปฺชเชษฺย

"สาธุ วต มํ อายสฺมฺนฺโต อิมหิ
ปฺจเจกจีวรเจตاپเนหิ เอรูปี วา เอรูปี
วา จีวร เจตاپเตว อจฺจาทถ อุกฺวา
สนฺดา เอเณนาติ
กฺลฺยาณกมฺยตํ อุปฺาทาย,

นีสฺมยฺในคํานัน.

๑. พ่อเจ้าเรือนก็ดี แม่เจ้าเรือนก็ดี ผู้
มิใช่ญาติ ปวารณาต่อภิกษุด้วยจีวรเป็นอัน
มาก เพื่อนำไปตามใจ
ภิกษุนั้นพึงยินดีจีวรมีอุตตราสงค์ กับอันตร-
วาสก เป็นอย่างมากจากจีวรเหล่านั้น.
ถ้ายินดียิ่งกว่านั้น
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติยฺ.

๒. อนึ่ง มีพ่อเจ้าเรือนก็ดี แม่เจ้าเรือน
ก็ดี ผู้มิใช่ญาติ ตระเตรียมทรัพย์
สำหรับ

จ่ายจีวรเฉพาะภิกษุไว้ว่า
"เราจักจ่ายจีวรด้วยทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรนี้
แล้ว ยังภิกษุชื่อนี้ให้ครองจีวร"
ถ้าภิกษุนั้น เขาไม่ได้ปวารณาไว้ก่อน เข้าไป
หาแล้ว ถึงการกำหนดในจีวรในสำนักของ
เขาว่า

"ดีละ ท่านจงจ่ายจีวรเช่นนั้นเช่นนั้น
ด้วยทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรแล้วยังรูปให้ครอง
เถิด"
ถือเอาความเป็นผู้ใคร่จีวรดี,
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติยฺ.

๕. อนึ่ง มีพ่อเจ้าเรือนก็ดี แม่เจ้าเรือนก็ดี
ผู้มิใช่ญาติ ๒ คน ตระเตรียมทรัพย์สำหรับ
จ่ายจีวรเฉพาะผืนๆไว้เฉพาะภิกษุว่า
"เราทั้งหลายจักจ่ายจีวรเฉพาะผืนๆ ด้วย
ทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรเฉพาะผืนๆนี้แล้ว ยัง
ภิกษุชื่อนี้ให้ครองจีวรหลายผืนด้วยกัน"
ถ้าภิกษุนั้น เขาไม่ได้ปวารณาไว้ก่อน เข้าไป
หาแล้ว ถึงการกำหนดในจีวรในสำนักของ
เขาว่า
"ดีละ ขอท่านทั้งหลายจ่ายจีวรเช่นนั้นเช่นนั้น
ด้วยทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรเฉพาะผืนๆ แล้ว
ทั้ง ๒ คนรวมกัน ยังรูปให้ครองจีวรผืนเดียว
เถิด".
ถือเอาความเป็นผู้ใคร่จีวรดี,

นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ.

๑๐. ภิกฺขุ ปเนว อุทฺทิสฺส ราชา วา
ราชโกโค วา พุราหฺมโณ วา กหปติโก
วา ทูเตน จีวรเจตاپนํ ปหิณฺเอย

“อิมินา จีวรเจตاپเนน จีวรํ เจตاپเนตฺวา
อิตถนฺนามํ ภิกฺขุ จีวเรณ อจฺฉาเทหิตฺติ;
โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา
เอวํ วเทย

"อิทํ โข ภนฺเต อายสฺมณฺโต อุทฺทิสฺส
จีวรเจตاپนํ อากตํ

ปฏิกฺคณฺหาตุ อายสฺมา จีวรเจตاپนฺนฺติ,
เตน ภิกฺขุณา โส ทูโต เอวฺมสฺส วจฺนีโย
"น โข มยฺ อวฺุโส จีวรเจตاپนํ
จีวรจฺจ โข มยฺ ปฏิกฺคณฺหาตฺวา กาลเณ
กปฺปิยนฺติ;

โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุ เอวํ วเทย

"อตุถิ ปนายสฺมโต โกจิ เวยฺยาวจฺจ-
กโรตฺติ, จีวรตุถิเณน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา
เวยฺยาวจฺจโร นินฺทิตฺตพฺโพ อารามิโก
วา อุปาสโก วา "เอโส โข อวฺุโส
ภิกฺขุณฺโณ เวยฺยาวจฺจกโรตฺติ;

โส เจ ทูโต ตํ เวยฺยาวจฺจกรํ สลฺยฺญา-
เปตฺวา ตํ ภิกฺขํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทย

"ยํ โข ภนฺเต อายสฺมา เวยฺยาวจฺจกรํ
นินฺทิตฺติ, สลฺยฺญฺตุโต โส มยา; อุปสงฺกมฺตุ
อายสฺมา กาลเณ จีวเรณ ตํ อจฺฉาเทสฺสตีตฺติ,
จีวรตุถิเณน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา เวยฺยาวจฺจโร
อุปสงฺกมิตฺวา ทฺวิตฺติกฺขตฺตุ โจเทตพฺโพ
สารถพฺโพ

" อตุถิ เม อวฺุโส จีวเรนาตฺติ;

ทฺวิตฺติกฺขตฺตุ โจเทยฺมมาโน สารถมาโน ตํ
จีวรํ อภินิพฺผาเทย,

อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ อภินิพฺผาเทย,

จตฺกฺขตฺตุ ปญฺจกฺขตฺตุ กฺขตฺตุปรมํ

ตฺตฺนํหิฏฺเตน อุทฺทิสฺส ฐาตพฺพํ;

เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์.

๑๐.อนึ่ง พระราชาที่ติราชอมาคย์ก็ดี

พราหมณ์ก็ดี คหบดีก็ดี ส่งทรัพย์สำหรับ
จับจ่ายจีวรไปด้วยเหตุ เฉพาะภิกษุว่า

"เจ้าจงจ่ายจีวร ด้วยทรัพย์สำหรับจ่ายจีวร
นี้แล้ว ยังภิกษุชื่อนี้ให้ครองจีวร"

ถ้าทูตนั้นเข้าไปหาภิกษุนั้น กล่าวอย่างนี้ว่า

"ทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรนี้ นำมาเฉพาะท่าน

ขอท่านจงรับทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรนั้น"

ภิกษุนั้นพึงกล่าวต่อทูตนั้นอย่างนี้ว่า

"พวกเราหาได้รับทรัพย์สำหรับจ่ายจีวรไม่ปฏิกุณฺหาตฺวา,
พวกเรารับแต่จีวรอันเป็นของควรโดยกาล"

ถ้าทูตนั้นกล่าวต่อภิกษุนั้นอย่างนี้ว่า

"ก็ใครๆผู้เป็นไวยาวัจกรของท่านมีหรือ?"

ภิกษุต้องการจีวร พึงแสดงชนผู้ทำการใน
อาราม หรืออุบาสกให้เป็นไวยาวัจกรด้วย
คำว่า"คนนั้นแล เป็นไวยาวัจกรของภิกษุ
ทั้งหลาย"

ถ้าทูตนั้นสั่งไวยาวัจกรนั้นให้เข้าใจแล้ว เข้า
ไปหาภิกษุนั้นกล่าวอย่างนี้ว่า

"คนที่ท่านแสดงเป็นไวยาวัจกรนั้น ข้าพเจ้า
สั่งให้เข้าใจแล้ว ท่านจงเข้าไปหาเขาจักให้
ท่านครองจีวรตามกาล"

ภิกษุผู้ต้องการจีวร เข้าไปหาไวยาวัจกรแล้ว
พึงทวง พึงเตือน ๒-๓ ครั้งว่า

"รูปต้องการจีวร"

ภิกษุทวงอยู่ เดือนอยู่ ๒-๓ ครั้ง ยังไวยา-
วัจกรนั้นให้จัดจีวรสำเร็จได้.

การให้สำเร็จได้ด้วยอย่างนี้ นั่นเป็นดีถ้าให้
สำเร็จไม่ได้,

พึงเข้าไปยืนยันถึงต่อหน้า ๔ ครั้ง ๕ ครั้ง ๖ ครั้ง
เป็นอย่างมาก

จตุกษตฺตฺ ปรณฺจกษตฺตฺ ฆกษตฺตฺปรมํ
ตฺตฺหิฏฺโฏโต อุตฺทิสฺส ตฺติฏฺฐมาโน ตํ จิวํ
อภินิปรุฬาทฺตฺ,
อิจฺเจตํ กุสฺสํ; โน เจ อภินิปรุฬาทฺตฺ,
ตโต เจ อุตฺตฺริ วายมมาโน ตํ จิวํ
อภินิปรุฬาทฺตฺ,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตยํ;
โน เจ อภินิปรุฬาทฺตฺ,
ยตฺตฺส จิวเรตฺตฺปนํ อากฺตํ, ตตฺตฺ สามํ
วา กนฺตพฺพํ, ทฺวโต วา ปาเหตุพฺพ
"ยํ โข ตฺตฺมเห อายตฺมฺนฺโต ภิกฺขุ อุตฺทิสฺส
จิวเรตฺตฺปนํ ปหิณฺตีตฺตฺ,
น ตนฺตฺตฺส ภิกฺขุโน กิณฺจิ อตฺถํ
อนฺุโกติ,
ยฺยชฺชนฺตฺตฺยตฺมฺนฺโต สกํ,
มา โว สกํ วินสฺสึตี:
อํยํ ตตฺตฺ สามีจิ.
จิวรรคฺโค ปจฺจโม.

- ๑๑. โย ปน ภิกฺขุ โกสิยมิสฺสํ
สนฺถตํ การฺยาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตยํ.
- ๑๒. โย ปน ภิกฺขุ สฺวทฺธกาพกานํ
เอพฺกโลมานํ สนฺถตํ การฺยาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตยํ.
- ๑๓. นวฺมปน ภิกฺขุณา สนฺถตํ
การฺยานนฺ เทว ภากา สฺวทฺธกาพกานํ
เอพฺกโลมานํ อาทาทพฺพา,
ตติยํ โอทาทานํ,
จตฺตฺถํ โคจฺริยานํ;
อนาทา เจ ภิกฺขุ เทว เกเถ สฺวทฺธกาพกานํ
เอพฺกโลมานํ ตติยํ โอทาทานํ จตฺตฺถํ
โคจฺริยานํ
นํว สนฺถตํ การฺยาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตยํ.
- ๑๔. นวฺมปน ภิกฺขุณา สนฺถตํ

เธอนิ่งต่อน้ำ๔ครั้ง ๕ ครั้ง ๖ ครั้งเป็น
อย่างมาก ยังไวยวัจกรนั้นให้จัดจิรวรสำเร็จได้
การให้สำเร็จได้ด้วยอย่างนี้ นั้นเป็นดี ถ้าให้
สำเร็จไม่ได้
ถ้าเธอพยายามให้ยิ่งกว่านั้น ยังจิวนั้นให้
สำเร็จ
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติย
ถ้าให้สำเร็จไม่ได้
พึงไปเองก็ได้ ส่งทูตไปก็ได้ ในสำนักที่ส่ง
ทรัพย์สำหรับจ่ายจิรวรมาเพื่อเธอ บอกว่า
"ท่านส่งทรัพย์สำหรับจ่ายจิรวรไปเฉพาะ
ภิกษุใด
ทรัพย์นั้น หาสำเร็จประโยชน์น้อยหนึ่งแก่
ภิกษุนั้นไม่
ท่านจงทวงเอาคืนทรัพย์ของท่าน
ทรัพย์ของท่านอย่าได้ฉิบหายเสียเลย,
นี่เป็นสามิจิกรรม(คือประพตฺติชอบ)ในเรื่องนั้น.
จิรวรรคที่ ๑ (จบ).

- ๑๑.อนึ่งภิกษุใดให้ทำสังกตเจือด้วย
ใหม่,
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติย.
- ๑๒.อนึ่ง ภิกษุใด ให้ทำสังกตแห่งขน
เจียมคำล้วน,
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติย.
- ๑๓.อนึ่ง ภิกษุผู้ให้ทำสังกตใหม่ พึง
ถือเอาขนเจียมคำล้วน ๒ ส่วน
ขนเจียมขาวเป็นส่วนที่ ๑,
ขนเจียมแดงเป็นส่วนที่ ๔,
ถ้าภิกษุไม่ถือเอาขนเจียมคำล้วน๒ ส่วน ขน
เจียมขาวเป็นส่วนที่ ๑ ขนเจียมแดงเป็นส่วน
ที่ ๔
ให้ทำสังกตใหม่,
เป็นนิสสัคคิยปาจิตติย.
- ๑๔.อนึ่ง ภิกษุให้ทำสังกตใหม่แล้ว พึง

คำ อติกกามยโต,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒๒. โย ปน ภิกฺขุ อุณฺณปณฺณ
ปตฺเตน อณฺณํ นวํ ปตฺตํ เจตฺตาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.
เตน ภิกฺขุณา โส ปตฺโต ภิกฺขุปรึสา
นิสฺสชฺชิตฺตฺวา;
โย จ ตสฺสา ภิกฺขุปรึสา ย ปตฺตปรึสนฺโต,
โส จ ตสฺส ภิกฺขุโน ปทาตฺตฺวา
"อณฺเนตฺตํ ภิกฺขุ ปตฺโต, ยวํ เกทฺทนาย
ชาเรตฺตฺวา;
อํยํ ตตฺถ สามีจึ.

๒๓. ยานึ โย ปน ตานึ คิลานานํ
ภิกฺขุณํ ปฏฺฐิสายนียานึ เกสฺสชฺชานึ
เสยฺยถึทํ; สปิปี นวณฺฑํ เตลํ มฐํ ฝานฺฑํ,
ตานึ ปฏฺฐิคฺคเหตฺวา สตฺตทาพรหมํ สนฺนิธิ-
การกํ ปรีภุชฺชิตฺตฺวานึ,
คำ อติกกามยโต
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒๔. "มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ
ภิกฺขุณา วสฺสสิกาฏฺฐิกจิวโร ปรีเยสฺสิตฺตฺวา,
" อพฺพตฺตมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ กตฺวา
นิวาเสตฺตฺวา;
" โอเรน เจ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ
วสฺสสิกาฏฺฐิกจิวโร ปรีเยสฺสย.
"โอเรนพฺพตฺตมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ
กตฺวา นิวาเสยฺย.
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส สามํ จิวโร
ทตฺวา กุปีโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺทเยยฺย วา
อจฺฉินฺทาเปยฺย วา,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒๖. โย ปน ภิกฺขุ สามํ สตฺตํ วิญฺญา-
เปตฺวา ตนฺตฺวาเยหิ จิวโร วายาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตีย์.

๒๗. ภิกฺขุ ปเนว อุกฺกิสฺส อญฺญาตโก

ภิกฺขุให้ล่งกําหนคนั้นไป,
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์.

๒๒.อนึ่งภิกฺขุใด มีบาตรมีแผลหย่อน
๕ ให้จ่ายบาตรอื่นใหม่
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์.
ภิกฺขุณั้นพึงสละบาตรนั้น ในภิกฺขุบริษัท,
บาตรใบสุดท้ายแห่งภิกฺขุในบริษัทนั้น
พึงมอบให้แก่ภิกฺขุณั้นสั่งว่า
"นี้บาตรของท่าน พึงทรงไว้(คือใช้)กว่า
จะแตก."
นี่เป็นสามิจกรรม(คือกรขอ)ในเรื่องนั้น.

๒๓.อนึ่ง มีเกศข อันควรมีของภิกฺขุ
ผู้อาหาร
คือ เนยใส เนยข้น นํ้ามัน นํ้าผึ้ง นํ้าอ้อย,
ภิกฺขุรับ(ประเคน)ของนั้นแล้ว พึงเก็บไว้
ฉันได้ ๗ วันเป็นอย่างยิ่ง,
ภิกฺขุให้ล่งกําหนคนั้นไป
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์.

๒๔.ภิกฺขุ(ผู้) ว่าดูร้อนยังเหลืออีก
๑ เดือน พึงแสวงหาจิวร คือผ้าอาบน้ำฝนได้
(ผู้) ว่าดูร้อนยังเหลืออีกกึ่งเดือน พึงนุ่ง
ได้
ถ้าเธอ(ผู้) ว่าดูร้อนเหลือต่ำกว่า๑ เดือน
แสวงหาจิวร คือผ้าอาบน้ำฝน
(ผู้) ว่าดูร้อนเหลือต่ำกว่ากึ่งเดือนทำนุ่ง
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์

๒๕.อนึ่ง ภิกฺขุใด ให้จิวรแก่ภิกฺขุเอง
แล้ว โกรธน้อยใจจึงเอามาก็ดี ให้จึงเอามา
ก็ดี
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์.

๒๖.อนึ่งภิกฺขุใดขอผ้าอาบน้ำฝนแล้ว ยัง
ช่างหูกให้ทอจิวร
เป็นนิสฺสคฺคิยํปาจิตฺตีย์

๒๗.อนึ่ง พ่อเจ้าเรือนก็ดี แม่เจ้าเรือน

คหปติ วา คหปตานี วา ตนตฺวาเยหิ
จิวรี วาชาเปยฺย,
คตร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อปฺปวารีโต
ตฺนตฺวาเย อฺปสงฺกมิตฺวา จิวเร วิกปฺปปี
อาปฺชฺเชยฺย
"อิทํ โข อาวุโส จวรํ มํ อุตฺทิสฺส
วียติ, อายตฺตจฺ กโรถ, วิตุตฺตจฺ อปฺปิตฺตจฺ
สุวิตฺตจฺ๑ สุปฺวาชิตฺตจฺ สุวិเลกฺขิตฺตจฺ๒

๑. พระไตรปิฎก เป็น สุวิตตจ๒. เป็น สุเลขิตตจ

สุวิตฺตจฺกโรถ;
อปฺเปวานาม มยฺมปี อายสฺมฺนฺตานํ กิลฺลิจิ-
มคฺคํ อฺนุปทฺชฺเชยฺยามาติ
เอวตฺตจฺ โส ภิกฺขุ วตฺวา กิลฺลจฺมคฺคํ
อฺนุปทฺชฺเชยฺย อฺนุตฺมโส ปิณฺฑปาตมคฺคตฺมปี,
นินฺสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ.

๒๘. ทสาหํนาคคํ กตฺตคิกฺกปฺนุณฺณํ,
ภิกฺขุโน ปเนว อจฺเจกจิวรี อฺปฺปทฺชฺเชยฺย,
อจฺเจกํ มลฺลญฺมาเนน ภิกฺขุณา ปฏฺฐิ-
คเหตุพฺพํ, ปฏฺฐิคฺคเหตุวา ยาวจิวรกาลสมฺขํ
นิกฺขิปปิตฺตพฺพํ,
ตโต เจ อุตฺตริ นิกฺขิเปยฺย,
นินฺสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ.

๒๙. อฺปวสฺสํ โข ปน กตฺตคิกฺกปฺนุณฺณํ
ยานิ โข ปน ตานิ อารญฺญกาणि
เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏฺฐิกฺขยานิ,
ตถารุเปสฺส ภิกฺขุ เสนาสเนสฺส วิหรนฺโต
อากงฺขมาโน ตินฺณํ จิวรํ อญฺญตฺริ
จิวรี อฺนฺตรจฺมเร นิกฺขิเปยฺย,
สียา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย
เตน จิวเรน วิปฺปวาสาช,
ฉารคฺคตฺปรมฺนฺเตน ภิกฺขุณา เตน จิวเรน
วิปฺปวีสิตฺตพฺพํ,
ตโต เจ อุตฺตริ วิปฺปวเสยฺย

ก็ดี ผู้มิใช่ญาติ สั่งช่างหูกให้ทอจีวร เฉพาะ
ภิกษุ
ถ้าภิกษุนั้นเขาไม่ได้ ้บวารณไว้ก่อน เข้า
ไปหาช่างหูกแล้ว ถึงความกำหนดในจีวรใน
สำนักของเขานั้นว่า จีวรผืนนี้ทอเฉพาะรูป
ของท่านจงทำให้ยาว ให้กว้าง ให้แน่น ให้
เป็นของซึ่งดี ให้เป็นของที่ทอดี ให้เป็นของ
ที่สวยดี ให้
เป็นของที่กรีดดี

แม่โจน รูปจะให้ของเล็กน้อยเป็นรางวัล
แก่ท่าน
ครั้งกล่าวอย่างนี้แล้ว ภิกษุนั้นให้ของเล็ก
น้อยเป็นรางวัล โดยที่สุดแม่สักว่าบิณฑบาต
เป็นนินสัคคิยปาจิตตีย์.

๒๘. วันปฐมมีที่ครบ๗เดือนแห่งเดือน
กัตติกา (คือเดือน๑๑) ยังไม่มาอีก๑๐วัน
อจฺเจกจิวรเกิดขึ้นแก่ภิกษุ
ภิกษุรู้ว่าเป็นอจฺเจกจิวร พึงรับไว้ได้
ครั้งรับไว้แล้ว พึงเก็บไว้ได้จนตลอดสมัยที่
เป็นจิวรกาล
ถ้าเธอเก็บไว้ยิ่งกว่านั้น
เป็นนินสัคคิยปาจิตตีย์.

๒๙. หนึ่ง(ถึง) วันปฐมมีแห่งเดือน
กัตติกาที่สุดแห่งฤดูฝน ภิกษุอยู่ในเสนาสนะ
ป่าที่รู้กันว่าเป็นที่รังเกียจ มีภัยเฉพาะหน้า
ปรารธนาอยู่ พึงเก็บจีวรผืนๆใดผืนหนึ่ง
ไว้ในละแวกบ้านได้
และปัจฉยอะไรๆเพื่อจะอยู่ปราศจากจิวรนั้น
จะพึงมีแก่ภิกษุ
ภิกษุนั้น พึงอยู่ปราศจากจิวรนั้นได้ ๖ คืบ
เป็นอย่างยิ่ง,
ถ้าเธออยู่ปราศยิ่งกว่านั้น

๘. โย ปน ภิกขุ อนุปสมปนฺนสฺส
อตุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อาโรเจยฺย,
ภูตสฺมี ปาจิตฺตีย์.

๙. โย ปน ภิกขุ ภิกขุสฺส ทฺถุจฺจุลฺลํ
อาปตฺตึ อนุปสมปนฺนสฺส อาโรเจยฺย
อณฺญตฺร ภิกขุสฺสมมฺติยา, ปาจิตฺตีย์.

๑๐. โย ปน ภิกขุ ปฺรหฺวี ฆณฺเอยฺย วา
ขณฺาเปยฺย วา, ปาจิตฺตีย์.

มฺุสวาทวทฺทโค ปฺรหฺโม.

๑๑. ภูตคฺคามปาตพฺุยตฺตาย ปาจิตฺตีย์.

๑๒. อณฺญวาทเก วิหเสเก ปาจิตฺตีย์.

๑๓. อุชฺฌาปนเก ขิยฺชนเก ปาจิตฺตีย์.

๑๔. โย ปน ภิกขุ สงฺฆกํ มณฺจํ วา
ปิจฺฐํ วา ภิสี วา โภจฺณํ วา อชฺุโฆกาเส
สนฺนตฺริตฺวา สนฺนตฺราเปตฺวา วา,
ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺย น
อุทฺทราเปยฺย อนาปฺุจฺณํ วา คจฺเจยฺย,
ปาจิตฺตีย์.

๑๕. โย ปน ภิกขุ สงฺฆิกเก วิหารเ
เสยฺยํ สนฺนตฺริตฺวา วา สนฺนตฺราเปตฺวา วา
ตํ ปกฺกมฺนฺโต เนว อุทฺทเรยฺย น
อุทฺทราเปยฺย อนาปฺุจฺณํ วา คจฺเจยฺย,
ปาจิตฺตีย์.

๑๖. โย ปน ภิกขุ สงฺฆิกเก วิหารเ ชานํ
ปฺุพฺุพฺุคตํ ภิกขุ อนุปชฺชชฺ เสยฺยํ
กปฺุเปยฺย "ยสฺส สฺมพฺาโร ภวิสฺสติ, โส
ปฺุกฺกมฺิสฺสตีติ
เอตเทว ปจฺุจฺยํ กฺริตฺวา อนณฺญํ,
ปาจิตฺตีย์.

๑๗. โย ปน ภิกขุ ภิกขุ กุปีโต
อนตฺตมโน สงฺฆิกา วิหารา นิกฺกขฺาเฆยฺย
วา นิกฺกขฺาเฒาเปยฺย วา,

๘. อนนฺํ ภิกขุใด บอ กอตุตฺตริมนุสฺสธมฺม
(ของตฺน) แก่อนุปสฺมบฺัน
เป็นปาจิตฺตีย์ เพราะมีจฺริง

๙. อนนฺํ ภิกขุใด บอ กออาบตีชฺวหาบ
ของภิกขุ แก่อนุปสฺมบฺัน
เว้นไว้แต่ภิกขุได้รบสมมตี เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๐. อนนฺํ ภิกขุใด ชุคฺกตี ให้ชฺุคฺกตี ซึ่ง
ปฺรหฺมึ เป็นปาจิตฺตีย์.

มฺุสวาทวทฺทคฺที่ ๑ (จบ)

๑๑. เป็นปาจิตฺตีย์. ในเพราะความถูก
พฺรากแห่งภูตคฺคาม.

๑๒. เป็นปาจิตฺตีย์. ในเพราะความเป็นผู้
กล่าวคำอื่น ในเพราะความเป็นผู้ให้ลำบาก.

๑๓. เป็นปาจิตฺตีย์. ในเพราะความเป็น
ผู้โพทนฺา ในเพราะความเป็นผู้บ่นว่า

๑๔. อนนฺํ ภิกขุใด วางไว้แล้วก็ตี ให้
วางไว้แล้วก็ตี ซึ่งตฺยงก็ตี ตັงก็ตี พุคฺกก็ตี
เก้าก็ตี อันเป็นของสงฆํในที่แจ้ง.
เมื่อหลีกไป ไม่เก็บก็ตี ไม่ให้เก็บก็ตี ซึ่ง
เสนาสนะที่วางไว้ นั้น หรือไม่บอกสั่ง ไป
เสย เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๕. อนนฺํ ภิกขุใด ปูแล้วก็ตี ให้ปูแล้ว
ก็ตี ซึ่งที่นอน ในวิหาร เป็นของสงฆํ
เมื่อหลีกไป ไม่เก็บก็ตี ไม่ให้เก็บก็ตี ซึ่ง
ที่นอนอันปูไว้ นั้น หรือไม่บอกสั่ง ไปเสย
เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๖. อนนฺํ ภิกขุใด รู้ยู่ สำเร้จการนอน
เข้า ไปเบียดภิกขุผู้เข้าไปก่อน ในวิหารของ
สงฆํ ด้วยหมายว่า ความคับแคบจักมีแก่ผู้ใด
ผู้นั้นจะหลีกไปเอง
ทำคความหมายอย่างนี้เท่านั้น ให้เป็นปิจจย
หาใช้อย่างอื่นไม่
เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๗. อนนฺํ ภิกขุใด โกรชชัดใจชฺุคฺคร่าก็ตี
ให้ชฺุคฺคร่าก็ตี ซึ่งภิกขุ จากวิหารของสงฆํ

ปาจิตติย.

๑๘. โย ปน ภิกขุ สงฺฆิเก วิหารเ
อุปริเวหาสภุจฺญา อาหจฺจปาทกั มณฺจํ วา
ปิจฺฉุ วา อภินิสฺสึทฺเตยฺ วา อภินิพฺชฺเชยฺ วา
ปาจิตติย.

๑๙. มหุลลคมฺปน ภิกขุณา วิหารํ
การขมานเนน ขาว ทิวารโกสา อุกฺคฺลภฺฐ-
ปนาย อาโลกสนฺธิปริกมฺมาย ทฺวิตฺติจ-
ฉทนฺตสฺส ปรียาขั อปฺปหริเต จฺฐิเตน
อธิภฺฐาตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตริ อปฺปหริเตปิ
จฺฐิโต อธิภฺฐุเหยฺ,
ปาจิตติย.

*ควรดูคำแปลแลขยายความสิกขาบทนี้ ในบุพพสิกขาบรรณาประกอบด้วย

๒๐. โย ปน ภิกขุ ชานํ สปฺปาณกั
อุทกั ทิมฺมํ วา มตฺติกั วา สิญฺเจยฺ
วา สิญฺจาเปยฺ วา , ปาจิตติย.

ภฺตุคามวคฺโค ทฺติโย.

๒๑. โย ปน ภิกขุ อสมฺมโต
ภิกขุณีโย โอวเทยฺ, ปาจิตติย.

๒๒. สมฺมโตปิ เจ ภิกขุ
อตฺถงฺกเต สุริยา
ภิกขุณีโย โอวเทยฺ, ปาจิตติย.

๒๓. โย ปน ภิกขุ ภิกขุณฺฺสฺส
อุปสงฺกมิตฺวา ภิกขุณีโย โอวเทยฺ
อณฺญตฺร สมฺยา, ปาจิตติย.

ตตฺถายั สมฺโย;
คิลานา โหติ ภิกขุณี,
อัย ตตฺถ สมฺโย.

๒๔. โย ปน ภิกขุ เอรุ วเทยฺ
"อามิสเหตุ ภิกขุ ภิกขุณีโย โอวทนต์ติ,
ปาจิตติย.

๒๕. โย ปน ภิกขุ อณฺญาติกาย
ภิกขุณียา จิวริ ทเทยฺ อณฺญตฺร
ปาริวฏฺฐกา, ปาจิตติย.

๒๖. โย ปน ภิกขุ อณฺญาติกาย ภิกขุ-

เป็นปาจิตติย.

๑๘. อนึ่ง ภิกษุใด นั่งทับก็ดี นอนทับ
ก็ดี ซึ่งเตียงก็ดี ซึ่งตั่งก็ดี อันมีเท้าเสียบ
(ในตัวเอง) บนร้าน ในวิหารเป็นของสงฆ์
เป็นปาจิตติย.

๑๙. อนึ่ง ภิกษุผู้ให้ทำซึ่งวิหารใหญ่ จะ
วางเข็ดหน้าเพียงไร แต่กรอบแห่งประตู จะ
บริกรรมช่องหน้าต่าง พึงยื่นในที่ปราศจาก
ของสดเขียว อำนวย (ให้พอก) ได้ ๒-๓ ชั้น
ถ้าเรออำนวย (ให้พอก) ยิ่งกว่านั้น แม้ยื่น
ในที่ปราศจากของสดเขียว
ก็เป็นปาจิตติย.*

๒๐. อนึ่ง ภิกษุใดรู้ว่า น้ำมีตัวสัตว์
รดก็ดี ให้อรดก็ดี ซึ่งหย้าก็ดี ซึ่งดินก็ดี เป็น
ปาจิตติย.

ภฺตุคามวรรคที่ ๒ (จบ).

๒๑. อนึ่ง ภิกษุใด ไม่ได้รับสมมติ
สั่งสอนพวกภิกษุณี เป็นปาจิตติย.

๒๒. ถ้าภิกษุได้รับสมมติแล้ว
เมื่อพระอาทิตย์อัสดงคดแล้ว
สั่งสอนพวกภิกษุณี เป็นปาจิตติย

๒๓. อนึ่ง ภิกษุใด เข้าไปสู่ที่อาศัยแห่ง
ภิกษุณีแล้ว สั่งสอน พวกภิกษุณี
เว้นไว้แต่สมัย เป็นปาจิตติย.

สมัยในเรื่องนั้นดังนี้
คือ ภิกษุณีอาพาธ
สมัยในเรื่องนั้น ดังนี้:

๒๔. อนึ่ง ภิกษุใด กล่าวอย่างนี้ว่า
"พวกภิกษุสั่งสอนพวกภิกษุณี เพราะเหตุอามิส"
เป็นปาจิตติย.

๒๕. อนึ่ง ภิกษุใด ให้จิวรแก่ภิกษุณี
ผู้มีไข้ญาติ เว้นไว้แต่แลกเปลี่ยน เป็น
ปาจิตติย.

๒๖. อนึ่ง ภิกษุใด เข็บก็ดี ให้เข็บก็ดี

นินยา จีวร สิพเพย วา สิพพาเปย วา,
ปาจิตติย.

๒๗. โย ปน ภิกขุ ภิกขุณินยา สทุธิ
สัวิธาย เอกทธานมคัค ปฏิปชเชย
อนตมโส ความนุตรมปี
อณฺญตร สมยา, ปาจิตติย.
ตตถาย สมโย:
สตถกมนโย โหติ มคฺโค สาสกสมมโต
สปปฏิกโย,
อัย ตตถ สมโย.

๒๘. โย ปน ภิกขุ ภิกขุณินยา สทุธิ
สัวิธาย เอกํ นาวํ อภิรุหะย
อุทฺธคามินี วา อโธคามินี วา
อณฺญตร ติริยนุตรณาย,
ปาจิตติย.

๒๙. โย ปน ภิกขุ ชานํ
ภิกขุณีปริปาจิตํ ปิณฺหาปาดํ ภูณฺเชย
อณฺญตร ปุพฺพ กิหิสมารมฺภา,
ปาจิตติย.

๓๐. โย ปน ภิกขุ ภิกขุณินยา สทุธิ เอโก
เอกาย รโห นิสซหํ กปฺปเยย, ปาจิตติย.
โอวาทวคฺโค ตติโย.

๓๑. อคิลานน ภิกขุณา เอโก อวสธ-
ปิณฺโท ภูณฺชิตฺพุโป;
ตโต เจ อุตฺตรี ภูณฺเชยฺญ, ปาจิตติย.

๓๒. คณโกชเน อณฺญตร สมยา
ปาจิตติย.
ตตถาย สมโย:
คิลานสมโย จีวรทานสมโย
จีวรการสมโย อุทฺธานคมนสมโย
นาวาภิรุหนสมโย มหาสมโย
สมณกตฺตสมโย,
อัย ตตถ สมโย.

๓๓. ปรมฺปรโกชเน อณฺญตร สมยา
ปาจิตติย.
ตตถาย สมโย:

ซึ่งจีวร เพื่อภิกษุณีผู้มีโชญา
เป็นปาจิตติย.

๒๗. อนึ่ง ภิกษุใด ชักชวนกันแล้ว เดิน
ทางไกลด้วยกันกับภิกษุณี
โดยที่สุดแม้สิ้นระยะบ้านหนึ่ง
วันไว้แต่สมัย เป็นปาจิตติย.
สมัยในเรื่องนั้น ดังนี้:
คือทางเป็นที่จะต้องไปด้วยพวกเกวียน รู้กันว่า
เป็นที่น่ารังเกียจมีภัยเฉพาะหน้า
นี้สมัยในเรื่องนั้น

๒๘. อนึ่ง ภิกษุใด ชักชวนแล้ว ขึ้นเรือ
ลำเดียวกับภิกษุณี
ขึ้นน้ำไปก็ดี ล่องน้ำไปก็ดี
วันไว้แต่ข้ามฟาก
เป็นปาจิตติย.

๒๙. อนึ่ง ภิกษุใด รู้อยู่
ฉันทินฉนบาตอันภิกษุณีแนะนำให้ถวาย
วันไว้แต่คฤหัสถ์ปรารภไว้ก่อน
เป็นปาจิตติย.

๓๐. อนึ่ง ภิกษุใด ผู้เดียว สำเร็จการนั่ง
ในที่ลับตาภกับภิกษุณีผู้เดียว เป็นปาจิตติย.
โอวาทวรรคที่ ๓ (จบ).

๓๑. ภิกษุผู้มีโชอาพาธ พึงฉันอาหารใน
โรงทานได้ครั้งหนึ่ง
ถ้าฉันยิ่งกว่านั้น เป็นปาจิตติย.

๓๒. วันไว้แต่สมัย เป็นปาจิตติย.
ในเพราะฉันทินเป็นหมู่.
นี้สมัยในเรื่องนั้น
คือคราวอาพาธ คราวที่เป็นฤดูแล้ง
คราวที่ทำจีวร คราวที่เดินทางไกล
คราวที่ขึ้นเรือไป คราวใหญ่
คราวกัณฑ์ ของสมณะ
นี้สมัยในเรื่องนั้น

๓๓. วันไว้แต่สมัย เป็นปาจิตติย.
ในเพราะโกชนะที่หลัง.
สมัยในเรื่องนั้นดังนี้:

กิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย,
อภัย คคฤ สมโย.

๓๔. ภิกษุ ปเนว กุลล อูปคต ปุเวหิ
วา มนุเดหิ วา อภิหุญฺญมฺปวาเรยฺย,

อากงขมานเนน ภิกษุณา
ทฺวิตฺติปตฺตปุรา ปฏิกฺกเหตุพฺพา:
ตโต เจ อุตฺตริ ปฏิกฺกณฺเหยฺย, ปาจิตฺตียํ.
ทฺวิตฺติปตฺตปุเร ปฏิกฺกเหตุวา ตโต
นีหริตฺวา
ภิกษุหิ สทฺฐี สฺวิภิชิตฺพุพฺ
อภัย คคฤ สามิฉิ.

๓๕. โย ปน ภิกษุ ภูตฺตาวี ปวาริโต
อนตฺริตฺตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา
ขาเทยฺย วา ภูตฺตเวยฺย วา, ปาจิตฺตียํ.

๓๖. โย ปน ภิกษุ ภิกษุ ภูตฺตาวี
ปวาริตํ อนตฺริตฺตเตน ขาทนียเนน วา
โภชนียเนน วา อภิหุญฺญมฺปวาเรยฺย
" หนุท ภิกษุ ขาท วา ภูตฺตเวยฺย
ชานํ อาสาทนาเปกฺโข,
ภูตฺตสมิ ปาจิตฺตียํ.

๓๗. โย ปน ภิกษุ วิกาเล ขาทนียํ
วา โภชนียํ วา ขาเทยฺย วา ภูตฺตเวยฺย วา,
ปาจิตฺตียํ.

๓๘. โย ปน ภิกษุ สนฺนิการกํ
ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาเทยฺย วา
ภูตฺตเวยฺย วา, ปาจิตฺตียํ.

๓๙. ยานิ โข ปน ตานิ ปณฺธิโกชนานิ,
เสยฺยถิทํ: สปิปี นวณฺธิเต สลํ มฐฺ ฝานิฉํ
มจฺฉิ มํสํ จิรํ ทริ, โย ปน ภิกษุ
เอวรฺูปานิ ปณฺธิโกชนานิ อคฺคิลาโน อุตฺตโน
อุตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูตฺตเวยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๔๐. โย ปน ภิกษุ อทินฺนํ มุขทฺวารํ
อาหารํ อาหารเยย
อณฺญตฺร อุกททฺนตโปณฺมา, ปาจิตฺตียํ.
โภชนวคฺโค จตฺตฺโถ.

คือคราวเป็นไข้ คราวถวายจีวร คราวทำจีวร,
นี้สมัยในเรื่องนั้น.

๓๔. อนึ่ง เขาพิจารณาภิกษุผู้เข้าไปสู่
สกุล ด้วยขนมกัถิ ด้วยสัตตฺตพงกัถิ เพื่อ
นำไปได้ตามปรารถนา
ภิกษุผู้ต้องการ
พึงรับได้เต็ม ๒-๓ บาตร
ถ้ารับยิ่งกว่านั้น เป็นปาจิตฺตียํ.
ครั้งรับเต็ม ๒-๓ บาตรแล้ว นำออกจากที่
นั้นแล้ว
พึงแบ่งปันกับภิกษุทั้งหลาย
นี่เป็นสามิจิกรรมในเรื่องนั้น.

๓๕. อนึ่ง ภิกษุใด ฉันทฺตริทํห้ามเสียแล้ว
เกี่ยวกัถิ ฉันทฺตริทํ ซึ่งของเกี่ยวกัถิ ซึ่งของฉันท
กัถิ อันมิใช่เคน เป็นปาจิตฺตียํ.

๓๖. อนึ่ง ภิกษุใด นำไปพิจารณาภิกษุ
ผู้ฉันทฺตริทํ ห้ามเสียแล้ว ด้วยของเกี่ยวกัถิ
ด้วยของฉันทกัถิ อันมิใช่เคน
บอกว่า "เอาเถิด ภิกษุ เกี่ยวกัถิตาม ฉันทกัถิตาม"
รู้อยู่ พงจะหาโทษให้
พอเธอฉันทแล้ว เป็นปาจิตฺตียํ.

๓๗. อนึ่ง ภิกษุใดเกี่ยวกัถิ ฉันทกัถิ ซึ่ง
ของเกี่ยวกัถิ ซึ่งของฉันทกัถิ ในเวลาวิกาล
เป็นปาจิตฺตียํ.

๓๘. อนึ่ง ภิกษุใด เกี่ยวกัถิ ฉันทกัถิ
ซึ่งของเกี่ยวกัถิ ซึ่งของฉันทกัถิ ทำการ
สังสม เป็นปาจิตฺตียํ.

๓๙. อนึ่ง ภิกษุใด มิใช่ผู้อาหาร ขอ
โภชนะอันประณีตเห็นปานนี้ เช่นเนยใน
เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ปลา เนื้อ
นมสด นมข้น เพื่อประโยชน์แก่ตน
แล้วฉันท เป็น ปาจิตฺตียํ.

๔๐. อนึ่ง ภิกษุใด กลืนอาหารที่เขายังไม่ให้
ล่วงช่องปาก
เว้นไว้แต่น้ำและไม่ชำระฟัน เป็นปาจิตฺตียํ.
โภชนวรรคที่ ๔ (จบ).

๔๑. โย ปน ภิกขุ อเจลกัสส วา
ปริพพาชกัสส วา ปริพพาชิกาย วา
สหคฺคา ขาทนียี วา โภชนียี วา ทเทยฺย,
ปาจิตฺติยํ

๔๒. โย ปน ภิกขุ ภิกขุ เอวํ วเทยฺยํ

๑.ม.ย. อิทํ ปาฐุหุวํ โปตุลเกสุ น ทิสฺสติ.

"เอหาวุโส คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย
ปวิสิตฺตสามาติ.

ตสฺส ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา
อฺยุโยเชยฺย

"คจฺจมาวุโส, น เม ตฺยา สทฺธิ กถา วา
นิตฺตฺตฺตา วา ผาสฺสุ โหติ,

เอกกสฺส เม กถา วา นิตฺตฺตฺตา วา ผาสฺสุ
โหติติ,

เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนนฺตญํ,
ปาจิตฺติยํ.

๔๓. โย ปน ภิกขุ สโกชนา กุเล
อนุปฺปชฺช นิตฺตฺตํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๔. โย ปน ภิกขุ มาตุคามเนน สทฺธิ
รโห ปฏฺิจฺจนฺนเนน อาสนา นิตฺตฺตํ กปฺเปยฺย,
ปาจิตฺติยํ.

๔๕. โย ปน ภิกขุ มาตุคามเนน สทฺธิ
เอโก เอกาย รโห นิตฺตฺตํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๖. โย ปน ภิกขุ นิมนฺติโต
สภคฺคโต สมนาโน,
สนฺตํ ภิกขุ อนาปุจฺจลา
ปุเรกคฺคํ วา ปจฺจมาคฺคํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ
อาปชฺชเชยฺย

อญฺญตฺร สมฺยา, ปาจิตฺติยํ.

ตตฺถายํ สมฺโย:

จิวรทานสมฺโย จิวรการสมฺโย, อยํ ตตฺถ
สมฺโย.

๔๗. อคิลานเนน ภิกขุณา
จาตุมาสฺสปจฺจยปวารณา สาทิตฺตฺตฺตา

๔๑. อนึ่ง ภิกษุใด ให้ของเคี้ยวก็ดี ของ
กินก็ดี แก่อกเจลกก็ดี แก่ปริพพาชกก็ดี
แก่ปริพพาชกาทีดี ด้วยมือของตน
เป็นปาจิตติย.

๔๒. อนึ่ง ภิกษุใด กล่าวต่อภิกษุอย่างนี้ว่า

"ท่านจงมา เข้าไปสู่อบ้านหรือสำนัก เพื่อ
บิณฑบาตด้วยกัน"

เธอยังเขาให้ถวายแล้วก็ดี ไม่ให้ถวายแล้ว
ก็ดี แก่เธอแล้วส่งไป (ด้วยคำ) ว่า

"ท่านจงไปเสีย การพูดก็ดี การนั่งก็ดี ของ
เรากับท่าน ไม่เป็นผาสุกเลย

การพูดก็ดี การนั่งก็ดี ของเราคนเดียว
ย่อมเป็นผาสุก"

ทำความเข้าใจอย่างนี้เท่านั้นแล ให้เป็นปัจจัย
หาใช่ออย่างอื่นไม่ เป็นปาจิตติย.

๔๓. อนึ่ง ภิกษุใด สำเร็จการนั่ง
แทรกแซงในสโกชนสกุล เป็นปาจิตติย.

๔๔. อนึ่ง ภิกษุใด สำเร็จการนั่งใน
ที่ลับ คือ ในอาสนะกำบังกับมาตุคาม
เป็นปาจิตติย.

๔๕. อนึ่ง ภิกษุใด ผู้เดียวสำเร็จการนั่ง
ในที่ลับตากับมาตุคามผู้เดียว เป็น
ปาจิตติย.

๔๖. อนึ่ง ภิกษุใด รับนิมนต์แล้ว มี
ภักตร์อยู่แล้ว
ไม่บอกลาภิกษุซึ่งมีอยู่
ถึงความเป็นผู้เที่ยวไปในสกุลทั้งหลาย
ก่อนฉันก็ดี ที่หลังฉันก็ดี
เว้นไว้แต่สมัย เป็นปาจิตติย.

สมัยในเรื่องนั้นดังนี้:

คือคราวที่ถวายจิวร คราวที่ทำจิวร, นี้สมัย
ในเรื่องนั้น.

๔๗. ภิกษุใด ไม่ใช่ผู้อาพาธ
พึงยินดีปวารณาด้วยปัจจัย เพียง ๔ เดือน

อณฺญตฺร ปฺนปวารณา,
อณฺญตฺร นิจฺจปวารณา,
ตโต เจ อุตฺตรี สาทิเยยฺย, ปาจิตฺตีย์.

๔๘. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญตฺตํ เสนํ
ทสฺสนาย กจฺเจยฺย
อณฺญตฺร ตถารูปปจฺจยา, ปาจิตฺตีย์.

๔๙. ลียา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โภจิทฺเว
ปจฺจโย เสนํ คมนาย,
ทฺวิรตฺตตฺริตฺตํ เตน ภิกฺขุณา เสนาย วสิตพฺพํ.
ตโต เจ อุตฺตรี วเสยฺย, ปาจิตฺตีย์.

๕๐. ทฺวิรตฺตตฺริตฺตญฺเจ ภิกฺขุ เสนาย
วสมาโน
อญฺโยริกํ วา พลคฺคํ วา เสนาพฺยุหํ วา
อนิกทสฺสนํ วา กจฺเจยฺย, ปาจิตฺตีย์.

อเจลกวคฺโค ปณฺจโม.

- ๕๑. สุราเมรยฺยานํ ปาจิตฺตีย์
๕๒. อญฺญคฺคิปโตทเถ ปาจิตฺตีย์.
๕๓. อุกฺกเถ หสฺสธรมฺเม ปาจิตฺตีย์.
๕๔. อนาทรียํ ปาจิตฺตีย์.
๕๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุ ภีสาเปยฺย,
ปาจิตฺตีย์.

เวณฺโงแตปวารณาอีก
เวณฺโงแตปวารณาเป็นนิตยฺ
ถ้าเธอยินดียิ่งกว่านั้น อนึ่ง เป็นปาจิตฺตีย์.

๔๘. ภิกฺขุใด ไปเพื่อจะดูเสนาอัน
ยกออกแล้ว
เวณฺโงแตบัจจยฺมือนั้นเป็นรูป
เป็นปาจิตฺตีย์.

๔๙. ถ้าบัจจยฺมยบางอย่าง เพื่อจะไปสู่
เสนามีแก่ภิกฺขุนั้น
ภิกฺขุนั้นพึงอยู่ได้ในเสนาเพียง
๒-๓ คีณ ถ้าอยู่ยิ่งกว่านั้น เป็นปาจิตฺตีย์.

๕๐. ถ้าภิกฺขุอยู่ในเสนา๒-๓ คีณ
ไปสู่สนามรบก็ดี ไปสู่ที่พักพลก็ดี ไปสู่ที่จัด
ขบวนทัพก็ดี ไปดูหม้อนึ่ง คือ ช้าง ม้า รด
พลเดิน อันจัดเป็นกอง ๆ แล้วก็ดี
เป็นปาจิตฺตีย์.

อเจลกวรรคที่ ๕ (จบ).

- ๕๑. เป็นปาจิตฺตีย์ ในเพราะดื่มสุราและเมรย.
๕๒. เป็นปาจิตฺตีย์ในเพราะจี้ด้วยนิ้วมือ.
๕๓. เป็นปาจิตฺตีย์ ในเพราะธรรม คือ
หัวเราะในน้ำ (หมายเอาเล่นน้ำ)
๕๔. เป็นปาจิตฺตีย์ ในเพราะความไม่เอื้อเฟื้อ.
๕๕. อนึ่ง ภิกฺขุใดหลอนภิกฺขุ* เป็น
ปาจิตฺตีย์.

*. ให้ตกใจกลัว.

๕๖. โย ปน ภิกฺขุ อคฺคิลาโน
วิสิวนาเปกฺโข
โชตี สมหาทฺเหยยฺ วา สมหาทาเปยฺย วา
อปฺปํ ตฺร ตถารูปปจฺจยาม ปาจิตฺตีย์

๕๗. โย ปน ภิกฺขุ โอรินทฺตฺมาสี
นฺหาเยยฺย
อปฺปํ ตฺร สมฺยา, ปาจิตฺตีย์.

๕๖. อนึ่ง ภิกฺขุใด มิใช่ผู้อาหาร
มุ่งการผิง
ติดกัฏฐิ ให้ติดกัฏฐิ ซึ่งไฟ
เวณฺโงแตบัจจยฺมือนั้นเป็นรูป เป็น
ปาจิตฺตีย์.

๕๗. อนึ่ง ภิกฺขุใด ชงหย่อนกึ่งเดือน
อาบน้ำ
เวณฺโงแตสมยฺ เป็นปาจิตฺตีย์.

ตถุถาย สมโย:

ทียทุโธ มาโส เสโส คิมุหานนุติ

วสุสถานสุส ปโม มาโส

อิจเจเต อทุตเตยยามาธา

อุนุหสมโย ปริพาหสมโย

กิลานสมโย กมมสมโย

อทุธานกมนสมโย วาตวณฺณิสสมโย.

อัย คคฺค สมโย.

๕๘. นวมปน ภิกฺขุณา จีวรลาเภน

ติณฺณํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อปฺปํ ๕ คุรํ

ทุพฺพณฺณกรณานํ อาทาตพฺพํ

นินฺนํ วา กทุทมํ วา กภาพสามํ วา,

อนาธา เจ ภิกฺขุ ติณฺณํ ทุพฺพณฺณกรณานํ

อณฺญคุรํ ทุพฺพณฺณกรณํ นวํ จีวรํ

ปริภุญฺชเยยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๕๙. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสุส วา

ภิกฺขุณิยา วา สิกฺขมมานาย วา สามเณรสุส

วา สามเณริยา วา สามํ จีวรํ วิกฺขุเปตฺตวา

อปจฺจุทุธารกํ ปริภุญฺชเยยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๖๐. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสุส ปตฺตํ วา

จีวรํ วา นิสินฺนํ วา สฺวฉิรํ วา กายพนฺธุรํ

วา อปนิชเยยฺย วา อปนิชธาเปยฺย วา

อนฺตมโส หสฺสาเปกฺโขปิ, ปาจิตฺตียํ.

สุรปาปานวฺกโค ฆณฺโฐ.

๖๑. โย ปน ภิกฺขุ สลฺยจิจฺจ ปาณํ

ชีวิตา โวโรเปยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๖๒. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สปฺปาณกํ

อฺทกํ ปริภุญฺชเยยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๖๓. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ

นินฺทาธิกรณํ ปฺนุกมฺมาย อุกฺโกฏฺเวยฺย,

ปาจิตฺตียํ.

๖๔. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสุส ชานํ

ทุฏฺฐลฺลํ อापตฺตี ปฺภิจฺฉาเทยฺย, ปาจิตฺตียํ.

๖๕. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ อุนฺวิสตีวสุสํ

ปฺคคฺคํ อฺปสมฺปาเทยฺย,

สมฺมยฺนเรื่งนั้ดั่งนั้:

คือ "เดือนกั้งทำยถุคุร็อน

เดือนต้นแห่งถุคุฝน"

๒ เดือนกั้งนั้

เป็นครวาร์็อน เป็นครวาวกรวะนกรวะวาย

ครวาวจับไ้ ครวาวทำกรรงาน

ครวาวไปทางไ้กล ครวาวฝนมากั้บพายุ

นั้สมฺมยฺนเรื่งนั้ด.

๕๘. อนั้ง ภิกฺขุ ไ้จั้วรมาใหม่

พึ้งถึ้อเอาวัตุล สำหรับทำไ้เสียสิ ๓ อย่างๆ ไ้

อย่างหนั้ง

คือของเจียวครามกั้ได้ ตมกั้ได้ ของคาคั้ลั้กั้ได้

ถั้ภิกฺขุไม้ถึ้อเอาวัตุลสำหรับทำไ้เสียสิ ๓

อย่างๆ ไ้โดยอย่างหนั้ง ไ้จั้วรใหม่ เป็น

ปาจิตตีย.

๕๙. อนั้ง ภิกฺขุไ้ วิกั้บจั้วรเอง แก่

ภิกฺขุก็ดี แก่ภิกฺขุณั้ก็ดี แก่นางสิกขมมานากั้ดี

แก่สามเณรก็ดี แก่นางสามเณรก็ดี

แล้วไ้สอຍ (จั้วรนั้ด) ไม้ไ้ให้เขาถอนก่อน

เป็นปาจิตตีย.

๖๐. อนั้ง ภิกฺขุไ้ ษอนกั้ดี ไ้ ษอนกั้ดี

ซึ่งบาตรกั้ดี จั้วรกั้ดี ฝั้ปูนั้งกั้ดี กลอ้งเข็ม

กั้ดี ประคคเอากั้ดี แห่งภิกฺขุ

โดยที่สุดแม้หมายจะหวั้รเอะ เป็นปาจิตตีย.

สุรปาปานวรรคที่ ๖ (จบ).

๖๑. อนั้ง ภิกฺขุไ้ แก่ลั้งพรากสตั้ตัวจาก

ชีวิต เป็นปาจิตตีย.

๖๒. อนั้ง ภิกฺขุไ้รู้้อยู

บริโถคนั้มีตัวสตั้ตัว เป็นปาจิตตีย.

๖๓. อนั้ง ภิกฺขุไ้รู้้อยู

พึ้นอิทธิกรณั้ที่ทำเสริ้งแล้วตามธรรม เพื่อทำ

อึก เป็นปาจิตตีย.

๖๔. อนั้ง ภิกฺขุไ้รู้้อยู ปิดอาบตั้ชั่ว

หยาบของภิกฺขุ เป็นปาจิตตีย.

๖๕. อนั้ง ภิกฺขุไ้รู้้อยู ยังบุคคลมีปี

ห้อยอน ๒๐ ไ้ให้อุปสมบพ

โส จ ปุคฺคโล อนุปสมฺปนฺโน,
เต จ ภิกฺขุ คารุยา,
อิทํ ตสฺมี ปาจิตฺติยํ.

๖๖. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ เถยฺยสตฺถุณ
สทฺธิ สํวิชาเย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย

อนฺตมโส คามนฺตรมฺปิ, ปาจิตฺติยํ.

๖๗. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคามเน สทฺธิ
สํวิชาเย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย

อนฺตมโส คามนฺตรมฺปิ, ปาจิตฺติยํ.

๖๘. โย ปน ภิกฺขุ เอวํ วทฺเขย
"ตถาหํ ภควตา ฆมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ;

ยถา เขเม อนฺตรายิกา ฆมฺมา วุตฺตา
ภควตา,

เต ปฏิเสวโต นาลํ อนฺตรายาชาติ,
โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวสฺส วณฺนิโย

"มา อายสฺมา เอวํ อวจ,

มา ภควนฺตํ อพฺภากิจฺจ;

น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ,

น หิ ภควา เอวํ วทฺเขย;

อนฺกปริยาเยน อาวุโส อนฺตรายิกา ฆมฺมา

วุตฺตา ภควตา

อลณฺจ ปน เต ปฏิเสวโต อนฺตรายาชาติ

เอวณฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน

ตถเว ปคฺคณฺหฺเขย,

โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺติยํ สมนฺนุภาสิตพฺโพ

ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺกาย,

ยาวตฺติยญฺเจ สมนฺนุภาสิยมาโน

ตํ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย,

อิจฺเจตํ กุสฺลํ,

โน เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๙. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา

ภิกฺขุณา อกฺกานฺตรฆมฺเมเน ตํ ทิฏฺฐิ อปฺปฏิ-

นิสฺสฏฺฐเน สทฺธิ สมนฺนุชฺเชยฺย วา สํวเสยฺย

นุคฺคณฺนํ ไม้เป็นอุปสมฺบันด้วย

ภิกฺขุทั้งหลายนั้นถูกติเตียนด้วย

นี่เป็นปาจิตฺติยํ ในเรื่องนั้น.

๖๖. อนึ่ง ภิกฺขุใดรู้อยู่ ชักชวนแล้ว

เดินทางไกลสายเดียวกันกับพวกเกวียน พวก

ต่าง ผู้เป็นโจร

โดยที่สุดแม้สิ้นระยะบ้านหนึ่ง เป็นปาจิตฺติยํ.

๖๗. อนึ่ง ภิกฺขุใด ชักชวนแล้วเดินทาง

ไกลสายเดียวกันกับมาตุคาม

โดยที่สุดแม้สิ้นระยะบ้านหนึ่ง เป็นปาจิตฺติยํ.

๖๘. อนึ่ง ภิกฺขุใดกล่าวอย่างนี้ว่า

"ข้าพเจ้ารู้ถึงธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรง

แสดงแล้ว

โดยประการว่า เป็นธรรมทำอันตรายได้

อย่างไร

ธรรมนั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้ (จริง)ไม่"

ภิกฺขุ นั้น อันภิกฺขุทั้งหลายพึงว่ากล่าวอย่างนี้ว่า

"ท่านอย่าได้พูดอย่างนั้น

ท่านอย่าได้กล่าวต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า

การกล่าวต่อพระผู้มีพระเจ้าไม่ติดอก

พระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ได้ตรัสอย่างนั้นเลย

แน่เธอ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสธรรมอันทำ

อันตรายไว้โดยบรรยายเป็นอันมาก

ก็แลธรรมนั้นอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้ (จริง)

แลภิกฺขุ นั้น อันภิกฺขุทั้งหลายว่ากล่าวอยู่

อย่างนั้น ขึ้นถืออย่างนั้นแล

ภิกฺขุ นั้น อันภิกฺขุทั้งหลายพึงสวดประกาศ

ห้ามจนหนที่๑

เพื่อสละการนั้นเสีย

ถ้าเธอถูกสวดประกาศห้ามอยู่จนหนที่ ๑

สละการนั้นเสีย

การสละได้ดังนี้ เป็นการดี

ถ้าไม่สละ เป็นปาจิตฺติยํ

๖๙. อนึ่ง ภิกฺขุใดรู้อยู่ กินร่วมกัถิ อยู่

ร่วมกัถิ สำเร็จการนอนด้วยกันกัถิ กับ

ภิกฺขุ ผู้กล่าวอย่างนั้น ยังไม่ได้ทำกรรม

วา สห วา เสขย์ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยฺ.

๑๐. สมณฺฑเทโสปี เจ เอวํ วเทยฺย

"ตถาหํ ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ;
ยถา เขเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา
ภควตา,
เต ปฏฺิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ,
โส สมณฺฑเทโส ภิกฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย
"มา อวฺวโส สมณฺฑเทโส เอวํ อวจ,
มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ,
น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ,
น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย.
อนนฺกปริยาเขน อวฺวโส สมณฺฑเทโส
อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา,
อลลฺจ ปน เต ปฏฺิเสวโต อนฺตรายายาติ;

เอวณฺจ โส สมณฺฑเทโส ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน

ตถเว ปกฺคณฺเหยฺย,
โส สมณฺฑเทโส ภิกฺขุหิ เอวมสฺส
วจฺนีโย
อชฺชตฺตฺกเต เต อวฺวโส สมณฺฑเทโส น

เจว โส ภควา สตุถา อปฺทิสิตฺตพฺโพ;
ขมฺปิ จฉฺญे สมณฺฑเทเสถ ลกฺขณฺติ ภิกฺขุหิ
สทฺธิ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสขฺยํ,
สาปี เต นตฺถิ;
จเร ปีเร วินสฺสาติ.
โย ปน ภิกฺขุ ฆานํ ตถานาสิตํ สมณฺฑเทโส
อุปฺลาเปยฺย วา อุปฺฐฺฐาเปยฺย วา สมฺภุญ-
เขยฺย วา สห วา เสขฺยํ กปฺเปยฺย
ปาจิตฺติยฺ.

สฺปฺปาณวคฺโค สตุตฺตโม

๑๑. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหธมฺมํ
วุจฺจมาโน เอวํ วเทยฺย
"น ตวหา อวฺวโส เอสาสมิํ สิกฺขาปเท
สิกฺขิสฺสาไม, ยาว นนฺจฺญิ ภิกฺขํ พุชฺศตํ

อันสมคฺวร ยังมิได้สละทักฺขณฺนี้ เป็น
ปาจิตฺติยฺ.

๑๐. ถ้าเมืสมณฺฑเทสกกล่าวอย่างนี้ว่า

"ข้าพเจ้ารู้ธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรง
แสดงแล้วโดยประการที่ตรัสว่า เป็นธรรม
ทำอันตรายได้ อย่างไร
ธรรมนั้นหาอาจทำอันตรายแก่ผู้เสพได้(จริง)ไม่"
สมณฺฑเทสนั้น อันภิกฺขุทั้งหลาย พึงกล่าว
อย่างนี้ว่า "สมณฺฑเทโส เธออย่าได้พูดอย่างนั้น
เธออย่าได้กล่าวต่อพระผู้มีพระภาคเจ้า
การกล่าวต่อพระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ติดอก
พระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ได้ตรัสอย่างนั้นเลย
แน่สมณฺฑเทโส เธอ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
ธรรมทำอันตรายไว้โดยปริยายเป็นอันมาก
ก็แลธรรมเหล่านั้น อาจทำอันตรายแก่

ผู้เสพได้(จริง) แลสมณฺฑเทสนั้น อันภิกฺขุ
ทั้งหลาย ว่ากล่าวอยู่อย่างนั้น
ขึ้นถืออย่างนั้นเทียว
สมณฺฑเทสนั้น อันภิกฺขุทั้งหลาย พึงว่ากล่าว
อย่างนี้ว่า

"แน่สมณฺฑเทโส เธออย่าอ้างพระผู้มีพระ-
ภาคเจ้านั้นว่า

เป็นพระศาสดาของเธอต้งแต่วันนี้ไป
แลพวกสมณฺฑเทสอื่น ย่อมได้การนอนร่วม
เพียง๒-๓ คืน กับภิกฺขุทั้งหลายอันใด
แม้ภิกฺขุที่ได้การนอนร่วมนั้น ไม่มีแก่เธอ
เจ้าคนเสีย เจ้าจงไปเสีย เจ้าจงฉิบหายเสีย"
แลภิกฺขุใดรู้อยู่ เกลี่ยกล่อมสมณฺฑเทสผู้ถูก
ให้ฉิบหายเสียอย่างนั้นแล้วก็ดี ให้อุปฐาก
ก็ดี กินร่วมก็ดี สำเร็จการนอนร่วมก็ดี
เป็นปาจิตฺติยฺ.

สฺปฺปาณวคฺคที่ ๑๑ (จบ)

๑๑. ภิกฺขุใด อันภิกฺขุทั้งหลายว่ากล่าว

อยู่โดยชอบธรรม กล่าวอย่างนี้ว่า
"แน่เธอ ฉันจะยังไม่ศึกษาในสิกขาบทนี้
กว่าจะได้ตามภิกฺขุอื่นผู้ฉลาดผู้ทรงวินัย"

วินยธร์ ปริปฺจณามิตฺติ, ปาจิตฺตีย์.

สิกฺขมาเนน ภิกฺขเว ภิกฺขุณา อณฺญาตพฺพํ
ปริปฺจจิตฺตพฺพํ ปริปฺญหิตฺตพฺพํ,
อัยฺยํ ตตฺถ สามึจฺจิ.

๗๒. โย ปน ภิกฺขุ ปาฎิโมกฺเข
อุทฺทิสฺสมาเน เอวํ วทฺเขย
"กิมฺปิเนเมหิ ชุทฺททานุชฺชุตฺเทหิ สิกฺขาปเทหิ
อุทฺทิจฺจฺเจหิ, ยาวเทว กุกฺกจฺจา ย วิหเสย
วิลฺเขย สํวตฺตณฺตีติ,
สิกฺขาปทวิวัฒนฺณเก ปาจิตฺตีย์.

๗๓. โย ปน ภิกฺขุ อุนวตฺตมมาสํ
ปาฎิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน เอวํ วทฺเขย
"อิทาเนว โข อหํ อาชานามิ
อยมปิ กิร ธมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺต-
ปริยาปนุโน
อุนวตฺตมมาสํ อุทฺเทสํ อากฺขณฺตีติ"
ตณฺเจ ภิกฺขุ อณฺเญ ภิกฺขุ ชานเยย
"นินฺนินฺนปฺพพฺพํ อิมินา ภิกฺขุณา ทฺวิตฺติกฺขตฺต
ปาฎิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน โก ปน วาโท
ภิกฺขุโยติ, น จ ตสฺส ภิกฺขุโน อณฺญาณฺณเกน
มุตฺติ อตฺถิ,
ยณฺจ ตตฺถ อปฺตฺตี อापฺนุโน, ตณฺจ
ยถาธมฺโม การตฺตพฺโพ;
อุตฺตริณฺจสฺส โมโห อาริเปตฺตพฺโพ
"ตสฺส เต อาวุโส อลาภา.
ตสฺส เต ทุลฺลทฺธํ,
ยํ ตวํ ปาฎิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน น สารุทํ
อณฺญิกฺตฺวา มนสิกโรสฺสีติ,
อิทํ ตสฺมี โมหนเก ปาจิตฺตีย์.

๗๔. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปิโต
อนตฺตมโน ปหารํ ทเวยฺย, ปาจิตฺตีย์

๗๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปิโต
อนตฺตมโน ตลสฺสตฺตํ อคฺคิเรยฺย, ปาจิตฺตีย์

๗๖. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุ อมฺลเกน
สงฺฆาภิเสเสน อนฺนทฺธํเสยฺย, ปาจิตฺตีย์.

๗๗. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส สยฺยจิจฺจ

เป็นปาจิตฺตีย์.

(คูก่อนภิกษุทั้งหลาย) อันภิกษุศึกษาอยู่
ควรรู้ถึง ควรสอบถาม ควรตรึตรอง
นี่เป็นสามิจกรรมในเรื่องนั้น.

๗๒. อนึ่ง ภิกษุใด เมื่อมีใครสวด
ปาฎิโมกข์อยู่ กล่าวอย่างนี้ว่า
"ประโยชน์อะไรด้วยสิกขาบทเล็กน้อย
เหล่านี้ ที่สวดขึ้นแล้ว ช่างเป็นไปเพื่อความ
รำคาญ เพื่อความลำบาก เพื่อความยุ่งยั้งนี้กระไร?
เป็นปาจิตฺตีย์ เพราะก่นสิกขาบท.

๗๓. อนึ่ง ภิกษุใด เมื่อปฎิโมกข์สวด
อยู่ทุกกึ่งเดือน กล่าวอย่างนี้ว่า
"ฉันพึงรู้เดี๋ยวนี้เองว่า
เออ ธรรมแม้นี้ ก็มาแล้วในสูตร
เนื่องแล้วในสูตร
มาสู่อุเทศ (คือการสวด) ทุกกึ่งเดือน"
ถ้าภิกษุทั้งหลายอื่นรู้จักภิกษุนั้นว่า
"ภิกษุนี้เคยนั่งเมื่อปาฎิโมกข์กำลังสวดอยู่
๒-๓ คราวมาแล้ว กล่าวอะไรอีก"
ความพินด้วยอาการที่ไม่รู้ ห้ามแก่ภิกษุ
นั้นไม่
พึงปรับเธอตามด้วยอาบัติที่ต้อง
ในเรื่องนั้น
และพึงขกความหลงขึ้นแก่เธอเพิ่มอีกว่า
"แน่เธอไม่ใช่ลาภของเธอ
เธอได้ไม่ดีแล้ว
ด้วยเหตุว่า เมื่อปาฎิโมกข์กำลังสวดอยู่เธอ
หาทำในใจให้สำเร็จประโยชน์ดีไม่" นี่เป็น
ปาจิตฺตีย์ ในความผู้เป็นแสรังทำหลงนั้น

๗๔. อนึ่ง ภิกษุใด โกรธน้อยใจให้
ประหารแก่ภิกษุ เป็นปาจิตฺตีย์.

๗๕. อนึ่ง ภิกษุใด โกรธน้อยใจเงื่อหอก
คือฝ่ามือขึ้นแก่ภิกษุ เป็นปาจิตฺตีย์.

๗๖. อนึ่ง ภิกษุใด กำจัด (คือ โงท)
ภิกษุด้วยอาบัติสังฆาภิเสสหามูลมิได้ เป็นปาจิตฺตีย์

๗๗. อนึ่ง ภิกษุใด แกล้งก่อความรำคาญ

กุกุกจจ อูปทเหยย

"อิติสฺส มุหุตฺตมปิ อฬาสฺ ภาวิสฺสตีติ

เอตเทว ปจฺจยํ กรีวา อนนฺณํ, ปาจิตฺตีย์.

๑๘. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุณฺํ ภณฺทาน-
ชาตานิ กลหาชาตานิ วิวาทาปนฺนานิ
อูปสฺสตีติ ติฏฺเณยฺย

"ยํ อิมเ ภณิสฺสสนฺติ, ตํ โสสฺสามีติ

เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนนฺณํ, ปาจิตฺตีย์.

๑๙. โย ปน ภิกฺขุ ฐมฺมิกานิ กมฺมานิ
ฉนฺทํ ทควา

ปจฺฉา ชียฺยนธมฺมํ อापฺชฺเชยฺย, ปาจิตฺตีย์.

๒๐. โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆเ วินิจฺฉย-
กถาย วตฺตมานาย

ฉนฺทํ อทควา อฏฺฐายาสนา

ปฏกฺกเมยฺย, ปาจิตฺตีย์.

๒๑. โย ปน ภิกฺขุ สมฺกฺเคน สงฺฆเ
จิวรํ ทควา

ปจฺฉา ชียฺยนธมฺมํ อापฺชฺเชยฺย

"ยถาสนฺนุตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆิกํ ลาภํ

ปริณามนฺตฺติ, ปาจิตฺตีย์.

๒๒. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ
ปริณตํ ปุคฺคสฺส ปริณามเมยฺย, ปาจิตฺตีย์.

สทฺธมฺมิกาวคฺโค อฏฺฐโม.

๒๓. โย ปน ภิกฺขุ รณฺโณ ชตฺตียสฺส
มฺหุทธาภิสฺสิตฺตสฺส อนิกฺขนฺตฺราเช อนิกฺคต-
รตนเก ปุพฺเพ อปฺปฏิสฺสวิตฺโต อินฺทชฺฉิตฺถํ
อติฏฺกามเมยฺย* ปาจิตฺตีย์.

* สี. ม. อติฏฺกเมยฺย. ปวณฺนิเวเสทานิ อิมํ อุกฺทิสฺสตีติ.

๒๔. โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตฺตํ
วา อณฺณตฺตํ อชฺฉมารามา วา อชฺฉมาวสธา
วา อุกฺคณฺนเหยยฺย วา อุกฺคณฺนหาเปยฺย วา,

แก่ภิกฺขุด้วยหมายว่า

"ด้วยเช่นนี้ ความไม่ผาสฺกจกฺกมิ

แก่เธอ แม่ครูหนึ่ง"

ทำความเข้าใจอย่างนี้เท่านั้นแล ให้เป็น
ปัจจัยหาใช่ออย่างอื่นไม่ เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๘. อนึ่ง ภิกฺขุใด เมื่อภิกฺขุทั้งหลาย
เกิดหมางกัน เกิดทะเลาะกัน ถึงการ
วิวาทกัน ยืนแอบฟัง

ด้วยหมายว่า "จักได้ฟังคำที่เธอพูดกัน"

ทำความเข้าใจอย่างนี้เท่านั้นแล

ให้เป็นปัจจัยหาใช่ออย่างอื่นไม่ เป็นปาจิตฺตีย์.

๑๙. อนึ่ง ภิกฺขุใด ให้ฉันทะเพื่อกรรม
อันเป็นธรรมแล้ว

ถึงธรรมคือการบ่นว่าในภายหลัง เป็นปาจิตฺตีย์

๒๐. อนึ่ง ภิกฺขุใด เมื่อเรื่องอันจะฟัง
วินิจฉัย ยังเป็นไปอยู่ในสงฆ์
ไม่ให้ฉันทะแล้วลุกจากอาสนะ

หลีกไปเสย เป็นปาจิตฺตีย์.

๒๑. อนึ่ง ภิกฺขุใด(พร้อมใจ) ด้วยสงฆ์
ผู้พร้อมเพรียงกันให้จิวร(แก่ภิกฺขุ) แล้ว
ภายหลังถึงธรรมคือบ่นว่า

ว่า"ภิกฺขุทั้งหลายนี้มลากของสงฆ์ไปตาม
ชอบใจ" เป็นปาจิตฺตีย์.

๒๒. อนึ่ง ภิกฺขุใดรู้ผู้น้อมลากที่เขาผู้น้อม
ไปจะถวายสงฆ์มาเพื่อบุคคล เป็นปาจิตฺตีย์.
สทฺธมฺมิกาวรรคที่ ๘ (จบ)

๒๓. อนึ่ง ภิกฺขุใด ไม่ได้รับบอกก่อน
ก้าวล่วงธรรณีเข้าไป(ในห้อง) ของพระราชา
ผู้ชัศตริย์ได้รับมฤตฺทาภิเษกแล้ว ที่พระราชา
ยังไม่สัจจออก ที่รตนะยังไม่ออก เป็นปาจิตฺตีย์.

๒๔. อนึ่ง ภิกฺขุใด เก็บเอาภิกฺขุ ให้เก็บ
เอาภิกฺขุ ซึ่งรตนะภิกฺขุ ซึ่งของที่สมมติว่าเป็น
รตนะภิกฺขุ เว้นไว้แต่ในวัดที่อยู่ภิกฺขุ ในที่อยู่

ปาจิตติย.

รตนํ วา ปน ภิกขุณา รตนสมมตํ วา
อชฌาราม วา อชฌาวาสถ วา อุกคเหตุวา
วา อุกคณฺหาเปตฺวา วา นิกฺขิปิตพฺพํ
"ยสฺส ภวิสฺสติ, โส หริสฺสติติ:
อํยํ ตตฺถ สามิจิ.

๘๕. โย ปน ภิกขุ สนฺตํ ภิกขุ
อนาปฺจุจฺจา
วิกาเล คามํ ปวิเสยฺย
อณฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา,
ปาจิตติย.

๘๖. โย ปน ภิกขุ อญฺฐิมํ วา
ทนฺตมํ วา วิสาณมํ วา สฺวจิมํ
การาเปยฺย,
เกทานํ ปาจิตติย.

๘๗. นวมฺปน ภิกขุณา มจฺจํ วา ปีฐํ
วา การยมาเนน
อญฺฐจฺกุลปาทกํ กาทเรตพฺพํ
สฺกตจฺกุลเลน
อณฺญตฺร เหนฺฐิมาย อญฺนิยา,
ตํ อติกกามยโต เกทานํ ปาจิตติย.

๘๘. โย ปน ภิกขุ มจฺจํ วา ปีฐํ วา
ตุโลนทฺธํ การาเปยฺย,
อฺทฺททาลนํ ปาจิตติย.

๘๙. นิสิตฺนวมฺปน ภิกขุณา การยมาเนน
ปมาณิกํ กาทเรตพฺพํ:
ตตฺริทํ ปมาณํ:
ทิมฺโส เทว วิทฺตฺติโย
สฺกตวิทฺตฺติยา, ติริยํ ทิชฺชทฺฬํ, ทสา วิทฺตฺติ,
ตํ อติกกามยโต เกทานํ ปาจิตติย.

๙๐. กณฺฑพฺปฏิจฺจาที ปน ภิกขุณา
การยมาเนน ปมาณิกา กาทเรตพฺพา:
ตตฺริทํ ปมาณํ:
ทิมฺโส จตฺสฺโส วิทฺตฺติโย

พกฺกํติ เป็นปาจิตติย.

แลภิกขุเก็บเอาที่ดี ให้เก็บเอาที่ดี ซึ่งรตนะ
ก็ดี ซึ่งของที่สมมติว่ารตนะก็ดี ในวัดที่อยู่
ก็ดี ในที่อยู่พกก็ดี แล้วพึงเก็บไว้
ด้วยหมายว่า" ของผู้ใด ผู้นั้นจักได้เอาไป"
นี่เป็นสามิจกรรมในเรื่องนั้น.

๘๕. อนึ่ง ภิกษุใด ไม่อ้าลาภิกษุผู้มีอยู่
แล้ว
เข้าไปสู่บ้านในเวลาวิกาล
เว้นไว้แต่กิจรีบ(คือธุระร้อน) มีอย่างนั้น
เป็นรูป เป็นปาจิตติย.

๘๖. อนึ่ง ภิกษุใด ให้ทำกล่องเข็มแล้ว
ด้วยกระดูกก็ดี แล้วด้วยงาก็ดี แล้ว
ด้วยเขากก็ดี
เป็นปาจิตติย ที่ให้ต่อเสียด.

๘๗. อนึ่ง ภิกษุผู้ให้ทำเตียงก็ดี
ตั้งก็ดี ใหม่
พึงทำให้มีเท้าเพียง๘นิ้ว
ด้วยนิ้วสุด
เว้นไว้แต่แม่แครงเบื้องต่ำ
เธอทำให้ล่วงประมาณนั้นไป
เป็นปาจิตติย ที่ให้ตัดเสียด.

๘๘. อนึ่ง ภิกษุใด ให้ทำเตียงก็ดี ตั้งก็ดี
เป็นของหุ้มนุ่น (คือยัดนุ่น)
เป็นปาจิตติย ที่ให้รื้อเสียด.

๘๙. อนึ่ง ภิกษุผู้ให้ทำผ้าสำหรับนั่ง พึง
ให้ทำให้ได้ประมาณ
นี้ประมาณในก้านั้น
โดยยาว ๒ คืบ
โดยกว้างคืบหนึ่ง ชายคืบครึ่ง ด้วยคืบสุด
เธอทำให้ล่วงประมาณนั้นไป เป็นปาจิตติย
ที่ให้ตัดเสียด.

๙๐. อนึ่ง ภิกษุผู้ให้ทำผ้าปิดฝี พึงให้ทำ
ให้ได้ประมาณ
นี้ประมาณในก้านั้น
โดยยาว ๔ คืบ

สุคตวิทติยา ติริย์ เทว วิทติโย
ตี อติฏกามยโต เถทนก ปาจิตติย.

๕๑. วสุสิกสาฎิกิ ปน ภิกขุณา

การขมาเนน

ปมาณิกา การตพพา;

ตตริทำ ปมาณ:

ทิมโส ฉ วิทติโย

สุคตวิทติยา ติริย์ อทตเตยยา,

ตี อติฏกามยโต เถทนก ปาจิตติย.

๕๒. โย ปน ภิกขุ สุคตจิวรปุมานั

จิวร การาเปยอ อติเรกั วา, เถทนก

ปาจิตติย.

ตตริทำ สุคตสสุ สุคตจิวรปุมานั:

ทิมโส นว วิทติโย

สุคตวิทติยา ติริย์ ฉ วิทติโย, อิทั

สุคตสสุ สุคตจิวรปุมานั.

รตนวรุโค นวโม.

อุททิฎกา โข อายสมนุโต เทวนวุติ

ปาจิตติยา ชมมา.

ตตถายสมนุเต ปุจจามิ:

กจจิตถา ปริสุทธา?

ทุติยมปิ ปุจจามิ:

กจจิตถา ปริสุทธา?

ตติยมปิ ปุจจามิ:

กจจิตถา ปริสุทธา?

ปริสุทเทตถายสมนุโต

ตสุมมา ตุณหิ,

เอวเมตัง ชารยามิ.

ปาจิตติยา นิฎฐิตา.

อิม โข ปนายสมนุโต จตถาโร

ปาฎิเทสนียา ชมมา อุทเทส อากจจนติ.

๑. โย ปน ภิกขุ อญญาติถาย ภิกขุ-

นียา อนตรนริ ปริฎฐาย หตถโต ขาทนียั

วา โภชนียั วา สหตถา ปฎิคุคเหตุวา

โดยกว้าง ๒ คืบครั้ง ด้วยคืบสุคต

เธอทำให้ล่วงประมาณนั้นไป เป็นปาจิตติย
ที่ให้ตัดเสย.

๕๑. อนึ่ง ภิกขุผู้ให้ทำผ้าอาบน้าฝน

พึงทำให้ได้ประมาณ

นี้ประมาณในค่านั้น

โดยยาว ๖ คืบ

โดยกว้าง ๒ คืบครั้ง ด้วยคืบสุคต

เธอทำให้ล่วงประมาณนั้นไป เป็นปาจิตติย
ที่ให้ตัดเสย.

๕๒. อนึ่ง ภิกขุใด ให้ทำจิวร มีประมาณ

เท่าสุคตจิวร หรือยิ่งกว่า เป็นปาจิตติย

ที่ให้ตัดเสย.

นี้ประมาณแห่งสุคตจิวรของพระสุคต ในค่านั้น

โดยยาว ๕ คืบ

โดยกว้าง ๖ คืบ ด้วยคืบสุคต นี้ประมาณ

แห่งสุคตจิวรของพระสุคต

รตนวรรคที่ ๕ (จบ)

ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ธรรมชื่อปาจิตติย

๕๒ ข้าพเจ้าได้แสดงขึ้นแล้วแล

ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลายในข้อเหล่านี้

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทฐ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๒

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทฐ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๓

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทฐ์แล้วหรือ?

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทฐ์ในข้อเหล่านี้แล้ว

เพราะฉะนั้น จึงนั่ง

ข้าพเจ้าทรงความไว้ด้วยอย่างนี้.

ปาจิตติย จบ.

ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ธรรมชื่อปาฎิเทสนียะ ๔

เหล่านี้แล ย่อมมาสู่อุทเทส.

๑. อนึ่ง ภิกขุใด รับของเคี้ยวก็ดี ของ

ฉันก็ดี ด้วยมือของตน จากมือของนางภิกษุณี

ผู้มีโชฎฐาติ ผู้เข้าไปแล้ว ตู่ละแวกบ้านแล้ว

ขาเทยฺย วา ภูณฺเชยฺย วา,
ปฏฺฐิตฺเตตฺตพฺพํ เตน ภูทฺตุนา
"การุหํ อาวุโส ฌมฺมํ อปฺปชฺชํ อสฺสปฺปายํ
ปาฏฺฐิตฺเตสนียํ,
ตํ ปฏฺฐิตฺเตสมิถิ."

๒. ภูทฺตุนํ ปนฺนํ ภูทฺตุนํ นิมฺนํ ติตฺตา
ภูทฺตุนํ,
ตติร เจ ภูทฺตุนิ โวสาสมานรูปา ฐิตา โหติ
"อิธ สฺวปฺปี เทล, อิธ โอทนํ เทลาคิ,
เตหิ ภูทฺตุนิ สวา ภูทฺตุนิ อปฺปสาเทตฺตพฺพา
"สฺปสฺสก กฺคา ภูทฺตุนิ, ยาว ภูทฺตุนํ
ภูทฺตุนํ ติตฺติ:
เอกสฺสสฺปิ เจ ภูทฺตุนํ นปฺปฏฺฐิตฺตาเสยฺย ตํ
ภูทฺตุนิ อปฺปสาเทตฺต
"สฺปสฺสก กฺคา ภูทฺตุนิ, ยาว ภูทฺตุนํ
ภูทฺตุนํ ติตฺติ,
ปฏฺฐิตฺเตตฺตพฺพํ เตหิ ภูทฺตุนิ
"การุหํ อาวุโส ฌมฺมํ อปฺปชฺชิมฺหา
อสฺสปฺปายํ ปาฏฺฐิตฺเตสนียํ,
ตํ ปฏฺฐิตฺเตสมิถิ."

๓. ยานิ โข ปนฺ ตานิ เสฏฺฐสมฺมตฺตานิ
กฺคฺคาณิ, โข ปนฺ ภูทฺตุนํ ตถารุเปสฺส เสฏฺฐ-
สมฺมตฺเตสฺส กฺคฺคาณิ ปุพฺเพ อนิมฺนํ ติตฺโต
อคฺคิลาโน ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหคฺคฺคา
ปฏฺฐิตฺเตคฺคฺคา ขาทนียํ วา ภูทฺตุนํ
ปฏฺฐิตฺเตตฺตพฺพํ เตน ภูทฺตุนา
"การุหํ อาวุโส ฌมฺมํ อปฺปชฺชํ อสฺสปฺปายํ
ปาฏฺฐิตฺเตสนียํ,
ตํ ปฏฺฐิตฺเตสมิถิ."

๔. ยานิ โข ปนฺ ตานิ อารญฺญกานิ
เสนาสนานิ สาสกฺกสมฺมตฺตานิ สปฺปฏฺฐิตฺตานิ,
โย ปนฺ ภูทฺตุนํ ตถารุเปสฺส เสนาสนนฺตํ วิหรนฺโต
ปุพฺเพ อปฺปฏฺฐิตฺตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ
วา อหฺมมาราม สหคฺคฺคา ปฏฺฐิตฺเตคฺคฺคา
อคฺคิลาโน ขาทนียํ วา ภูทฺตุนํ
ปฏฺฐิตฺเตตฺตพฺพํ เตน ภูทฺตุนา

เกี้ยวก็ดี ฉันทก็ดี
อันภิกษุฉัน พึงแสดงคินว่า
"แน่ะเธอ ฉันต้องธรรมที่น่าดี ไม่เป็นสบาย
ควรจะแสดงคิน
ฉันแสดงคินธรรมนั้น".

๒. อนึ่ง ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ
ในสกุล
ถ้าภิกษุฉันมาขึ้นสั่งเสียอยู่ในที่นั้นว่า
"จงถวายแกลงในองค์นี้ จงถวายข้าวในองค์นี้,
ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น พึงรุกรานภิกษุฉันนั้นว่า
"น้องหญิง เธอจงหลีกเลี่ยงไปเสีย ตลอดเวลา
ที่ภิกษุฉันอยู่,
ถ้าภิกษุแม้รูปหนึ่ง ไม่กล่าวออกไป เพื่อจะ
รุกรานภิกษุฉันนั้นว่า
"น้องหญิง เธอจงหลีกเลี่ยงไปเสีย ตลอดเวลา
ที่ภิกษุฉันอยู่,
อันภิกษุเหล่านั้น พึงแสดงคินว่า
"แน่ะเธอ พวกฉันต้องธรรมที่น่าดี ไม่เป็น
สบาย ควรจะแสดงคิน
พวกฉันแสดงคินธรรมนั้น".

๓. อนึ่ง ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ
มิใช่ผู้อาพาธ รับของเกี้ยวก็ดี ของฉันทก็ดี
ในสกุลที่สงฆ์สมมติว่าเป็นเสาะ ด้วยมือของ
ตนแล้ว เกี้ยวก็ดี ฉันทก็ดี

อันภิกษุฉัน พึงแสดงคินว่า
"แน่ะเธอ ฉันต้องธรรมที่น่าดี ไม่เป็นสบาย
ควรจะแสดงคิน
ฉันแสดงคินธรรมนั้น."

๔. อนึ่ง ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ ภูทฺตุนํ
กันว่าเป็นที่มีรังเกียจ มีภัยเฉพาะหน้า รับ
ของเกี้ยวก็ดี ของฉันทก็ดี อันเขาไม่ได้บอก
ให้รู้ไว้ก่อน ด้วยมือของตน ในวัดที่อยู่
มิใช่ผู้อาพาธ เกี้ยวก็ดี ฉันทก็ดี
อันภิกษุฉัน พึงแสดงคินว่า

"การยห้ อาวุโส ฆมมึ อาปหุชึ อสปปายั
ปฎิเทศนึยั,
ตึ ปฎิเทศมึติ.

อุททิกุฐา โข อายสมนุโต จตตารโ"
ปาฎิเทศนึยา ฆมมา.
ตตถายสมนุเต ปุจจามิ:
กจจิตถา ปริสุทธา?
ทุตติยมปิ ปุจจามิ:
กจจิตถา ปริสุทธา?
ตติยมปิ ปุจจามิ:
กจจิตถา ปริสุทธา?
ปริสุทเทตถายสมนุโต
ตตมา ตถุหึ,
เอวมตึ ธารยามิ.
ปาฎิเทศนึยา นิฎฐิตา.

อิม โข ปนายสมนุโต เสขิยา ฆมมา
อุทเทสึ อากจจนตึ.

๑. "ปริมณฑลึ นึวาเสสุสามึติ สิกขา
กรณึยา.

๒. "ปริมณฑลึ ปารุปีสุสามึติ สิกขา
กรณึยา.

๓. "สุปฎิจจนุโน อนุตกรมเร
คมิสสามึติ สิกขา กรณึยา.

๔. "สุปฎิจจนุโน อนุตกรมเร
นึสิทิสสามึติ สิกขา กรณึยา.

๕. "สุตฺวโต อนุตกรมเร คมิสสามึติ
สิกขา กรณึยา.

๖. "สุตฺวโต อนุตกรมเร นึสิทิสสามึติ
สิกขา กรณึยา.

๗. "โอกขิตตจกขุ อนุตกรมเร
คมิสสามึติ สิกขา กรณึยา.

๘. "โอกขิตตจกขุ อนุตกรมเร
นึสิทิสสามึติ สิกขา กรณึยา.

๙. "น อุกขิตตถาย อนุตกรมเร
คมิสสามึติ สิกขา กรณึยา.

"เนะเชอ ฉนึตึองธรรมทึนาคึ
ไมเป็นสวาย กวจะแสดงคึน
ฉนึแสดงคึนธรรมนึน."
ทานทึงหลาย ธรรมทึงหลายชึอปาฎิ-
เทศนึยะ ๔ ข้าพเจ้าได้แสดงขึนแล้วแล
ข้าพเจ้าถามทานทึงหลายในชึอเหล่านึ
ทานทึงหลายเป็นผูบรึสุทฐึแล้วหรือ?
ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๒
ทานทึงหลายเป็นผูบรึสุทฐึแล้วหรือ?
ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๓
ทานทึงหลายเป็นผูบรึสุทฐึแล้วหรือ?
ทานทึงหลายเป็นผูบรึสุทฐึแล้วในชึอเหล่านึ
เพราะฉนึนึนึ จึนึง
ข้าพเจ้าทรงคววมไวัด้วยชึองนึ.
ปาฎิเทศนึยะ จบ.

ทานทึงหลาย ธรรมชึอเสขิยะเหล่านึแล
ย้อมมาสู่อุทเทส.

๑. พึงทำสึกษาว่า "เราจักนุ้ง-
เป็นปริมณฑล."

๒. พึงทำสึกษาว่า "เราจักห่ม-
เป็นปริมณฑล."

๓. พึงทำสึกษาว่า "เราจักปกปิดถายคึ
ไปนึละแวกบ้าน."

๔. พึงทำสึกษาว่า "เราจักปกปิดถายคึ
นึงนึนึละแวกบ้าน"

๕. พึงทำสึกษาว่า "เราจักสำรวมคึ
ไปนึละแวกบ้าน."

๖. พึงทำสึกษาว่า "เราจักสำรวมคึ นึง
นึนึละแวกบ้าน."

๗. พึงทำสึกษาว่า "เราจักมึตาทอลง
ไปนึละแวกบ้าน."

๘. พึงทำสึกษาว่า "เราจักมึตาทอลง
นึงนึนึละแวกบ้าน."

๙. พึงทำสึกษาว่า "เราจักไมไปนึ
ละแวกบ้าน ด้วยทึงเวกฝ้า."

๑๐. "น อุกุขิตุตถาย อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๑. "น อุชฺชุกฺขิกาย อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๒. "น อุชฺชุกฺขิกาย อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๓. "อปรฺปสทฺโท อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๔. "อปรฺปสทฺโท อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๕. "น กายปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๖. "น กายปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๗. "น พาหุปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๘. "น พาหุปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๙. "น สีสปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๐. "น สีสปรฺปจาลกํ อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๑. "น ขมฺภกโต อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๒. "น ขมฺภกโต อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๓. "น โอคฺคณฺฐิตโต อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๔. "น โอคฺคณฺฐิตโต อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๕. "น อุกุกฺกุฏิกาย อนุตรมเร
คมิสฺสุสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๖. "น ปฺลุตฺตคฺคิกาย อนุตรมเร
นิสสีทิสสามีติ สิกฺขา กรณียา.

ฉพฺพิสฺสติ สารุปรฺปา.

๑. "สทฺกจฺจํ ปิณฺฑพปาตํ ปฏิกุ-

๑๐. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งใน
ละแวกบ้าน ด้วยทั้งเวกฉ้า."

๑๑. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งไป
ในละแวกบ้าน ด้วยทั้งความห้าวเราละนั้น."

๑๒. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งใน
ละแวกบ้าน ด้วยทั้งความห้าวเราละนั้น."

๑๓. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งน้อย
ไปในละแวกบ้าน."

๑๔. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งน้อย
นั้งในละแวกบ้าน."

๑๕. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งโยก
ไปในละแวกบ้าน."

๑๖. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งโยก
นั้งในละแวกบ้าน."

๑๗. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งไกว
ไปในละแวกบ้าน."

๑๘. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งไกว
นั้งในละแวกบ้าน."

๑๙. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งโคลง
ไปในละแวกบ้าน."

๒๐. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้งโคลง
นั้งในละแวกบ้าน."

๒๑. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
ไปในละแวกบ้าน."

๒๒. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
นั้งในละแวกบ้าน."

๒๓. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
(ศิริษะ) ไปในละแวกบ้าน."

๒๔. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
(ศิริษะ) นั้งในละแวกบ้าน."

๒๕. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
ในละแวกบ้าน ด้วยทั้งความกระโห้ง."

๒๖. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง
ในละแวกบ้าน ด้วยทั้งความรัดเข้า."

สารุปร ๒๖ (จบ).

๑. พิงฺทำศีกฺษาว่า "เรจฺจกัมนั้ง

คหะสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๒. " ปตฺตสณฺญี ปิณฺหาปาคํ ปฏิกุ-
คหะสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๓. " สมฺมสุปกํ ปิณฺหาปาคํ ปฏิกุ-
คหะสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๔. " สมตฺตติกํ ปิณฺหาปาคํ ปฏิกุ-
คหะสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๕. " สกฺกจฺจํ ปิณฺหาปาคํ ภูณฺชิสฺสามิตี
สิกฺขา กรณียา.

๖. " ปตฺตสณฺญี ปิณฺหาปาคํ ภูณฺชิสฺ-
สามิตี สิกฺขา กรณียา.

๗. " สฺปทานํ ปิณฺหาปาคํ ภูณฺชิสฺ-
สามิตี สิกฺขา กรณียา.

๘. " สมฺมสุปกํ ปิณฺหาปาคํ ภูณฺชิสฺ-
สามิตี สิกฺขา กรณียา.

๙. " น อุปโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺหาปาคํ
ภูณฺชิสฺสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๐. " น สุปี วา พุชฺชนํ วา โอทเนน
ปฏิจฺจนาเทสสามิ กิยฺโยกมฺขตํ อุปาทายาคิ
สิกฺขา กรณียา.

๑๑. " น สุปี วา โอทนํ วา อคฺคิลาโน
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺ-
สามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๒. " น อุชฺฌานสณฺญี ปเรสํ ปตฺตํ
โอโลเกสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๓. " น นาทิมหนตํ กวฬํ กริสฺสามิตี
สิกฺขา กรณียา.

๑๔. " ปริมณฺชาลํ อาโลปํ กริสฺสามิตี
สิกฺขา กรณียา.

๑๕. " น อนาหญฺญ กวเพ มุขทฺวาริ
วิวิริสุสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๖. " น ภูณฺชมาโน สพฺพํ หตฺถํ มุข
ปกฺกจิปิสฺสามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๗. " น สกฺวเพน มุขเณ พุยาหริสฺ-
สามิตี สิกฺขา กรณียา.

๑๘. " น ปิณฺหาทุกฺเขปกํ ภูณฺชิสฺสามิตี

โดยเอื้อเพื่อ

๒. ฟังทำศึกษา "เราจักจ้องดูอยู่ใน
บาตรรับบิณฑบาต."

๓. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักรับบิณฑบาต
มีสุปะเสมอกัน"

๔. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักรับบิณฑบาต
เสมอขอบ"

๕. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักฉันบิณฑบาต
โดยเอื้อเพื่อ."

๖. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักจ้องดูอยู่ใน
บาตรฉันบิณฑบาต."

๗. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักฉันบิณฑบาต
ไม่แหง."

๘. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักฉันบิณฑบาต
มีสุปะเสมอกัน."

๙. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักไม่ขยุมลงแต่
ยอดฉันบิณฑบาต."

๑๐. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักไม่กลบแกง
ก็ดี กับข้าวก็ดี ด้วยข้าวสุก อาศัยความ
อยากได้มาก."

๑๑. ฟังทำศึกษาว่า "เราไม่อาพาธ จัก
ไม่ขอสุปะก็ดี ข้าวสุกก็ดี
เพื่อประโยชน์แก่ตนฉัน."

๑๒. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักไม่เพ่ง
โพนทะนาแลดูบาตรของผู้อื่น."

๑๓. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักไม่ทำคำข้าว
ให้ใหญ่้ง."

๑๔. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักทำคำข้าวให้
กลมกล่อม."

๑๕. ฟังทำศึกษาว่า "เมื่อคำข้าวยังไม่นำ
มาถึง เราจักไม่อ้าช่องปาก."

๑๖. ฟังทำศึกษาว่า "เราฉันอยู่ จักไม่
สอดมือทั้งนั้นเข้าไปในปาก."

๑๗. ฟังทำศึกษาว่า "ปากยังมีคำข้าว
เราจักไม่พูด."

๑๘. ฟังทำศึกษาว่า "เราจักไม่ฉันเดาะ

ศึกษา กรณีฯ.

๑๙. " น กวพาวจเฑทกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๐. " น อวคณทการกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๑. " น หตถนินทุฐนกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๒. " น สิตถาวกการกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๓. " น ชิวหานินจุฐนกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๔. " น จปุกการกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๕. " น สุรสุฐการกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๖. " น หตถนินทุเลหกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๗. " น ปตถนินทุเลหกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๘. " น โอนุฐนินทุเลหกั ภูณชิสุสามิติ
ศึกษา กรณีฯ.

๒๙. " น สามิเสน หตถเลน ปานีย-
ถาลกั ปฏิตถกเหตุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

๓๐. " น สสิตถกั ปตถโฐวนั
อนตฐนเร กฐเทฐสามิติ ศึกษา กรณีฯ.
สมคีส โภชนปฏิสังยุตถา.

๑. " น จตถปาณิสุส อคิลานสุส
ฐมมื เทลิสุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

๒. " น ทณทปาณิสุส อคิลานสุส
ฐมมื เทลิสุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

๓. " น สตถปาณิสุส อคิลานสุส
ฐมมื เทลิสุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

๔. " น อวฐปาณิสุส อคิลานสุส
ฐมมื เทลิสุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

๕. " น ปาทุการพหุส อคิลานสุส
ฐมมื เทลิสุสามิติ ศึกษา กรณีฯ.

คำขั้ว"

๑๙. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉันกัค
คำขั้ว."

๒๐. พึงทำศึกษาว่า "เรจัก
ไม่ฉันทำให้ต้อย

๒๑. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉัน
สลัดมือ."

๒๒. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉันทำ
เมล็ดขั้วตถ."

๒๓. พึงทำศึกษาว่า
"เรจักไม่ฉันแลบลิ้น

๒๔. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉันทำ
เสียงจับๆ

๒๕. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉันทำ
เสียงชูตๆ

๒๖. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉัน
เลียมือ."

๒๗. พึงทำศึกษาว่า
"เรจักไม่ฉันขอคบาท."

๒๘. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่ฉันเลีย
ริมฝีปาก."

๒๙. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่รับโอนั้
ด้วยมือเปื้อนอามิส."

๓๐. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่เท
น้ำล้างบตรมิเมล็ดขั้วในละแวกบ้าน."
โภชนปฏิสังยุตต์ ๓๐ (จบ).

๑. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้มีรมในมือ."

๒. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้มีไม่พลองในมือ."

๓. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้มีศตธาในมือ."

๔. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้มีอาวุธในมือ."

๕. พึงทำศึกษาว่า "เรจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้สวมเขียงเท้า."

๖. " น อุปาหนารุพหุส อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๗. " น ยานคตฺตส อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๘. " น สยนคตฺตส นิสินฺนสุต อคิลาน
สุต ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๙. " น ปลลตฺตคิกาย นิสินฺนสุต อคิลาน
สุต ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๐. " น เวฏฐิตฺตีสตฺส อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๑. " น โอคฺคณฺฐิตฺตีสตฺส อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๒. " น ฉมาຍํ นิสิตฺทิตฺวา อาสเน
นิสินฺนสุต อคิลานสุต ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ
สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๓. " น นีเจ อาสเน นิสิตฺทิตฺวา
อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสุต อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๔. " น ฐิตฺโต นิสินฺนสุต อคิลานสุต
ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๕. " น ปจฺจนฺโต กจฺจนฺโต ปุโรโต
กจฺจนฺตฺส อคิลานสุต ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ
สิกฺขา กรณฺมียา.
๑๖. " น อุปปเถน กจฺจนฺโต ปเถน
กจฺจนฺตฺส อคิลานสุต ธมฺมํ เทสิตฺตสํมิติ
สิกฺขา กรณฺมียา.
โสฬส ธมฺมเทสนาปฏิสํยุตฺตา.
๑. " น ฐิตฺโต อคิลานโน อุจฺจาร์ วา
ปสุสวํ วา กริสฺตสํมิติ สิกฺขา กรณฺมียา.
๒. " น หริเต อคิลานโน อุจฺจาร์ วา
ปสุสวํ วา เขฬํ วา กริสฺตสํมิติ สิกฺขา
กรณฺมียา.
๓. " น อุทเท อคิลานโน อุจฺจาร์ วา
ปสุสวํ วา เขฬํ วา กริสฺตสํมิติ สิกฺขา
กรณฺมียา.
ตโย ปกิณฺณกา.

๖. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้สวมรองเท้า."
๗. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้ไปในยาน."
๘. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้อยู่บนที่นอน."
๙. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้นั่งรัดเขา."
๑๐. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้พันศีรษะ."
๑๑. พึงทำศึกษาว่า "เราจักไม่แสดงธรรม
แก่บุคคลไม่ใช่ผู้เจ็บไข้คลุมศีรษะ."
๑๒. พึงทำศึกษาว่า "เรานั่งอยู่ที่แผ่นดิน
จักไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เจ็บไข้
ผู้นั่งบนอาสนะ."
๑๓. พึงทำศึกษาว่า "เรานั่งบนอาสนะต่ำ
จักไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เจ็บไข้ ผู้นั่งบน
อาสนะสูง."
๑๔. พึงทำศึกษาว่า "เราขึ้นอยู่ จักไม่
แสดงธรรมแก่คนไม่เจ็บไข้ ผู้นั่งอยู่."
๑๕. พึงทำศึกษาว่า "เราเดินไปข้างหลัง
จักไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เจ็บไข้
ผู้เดินไปข้างหน้า."
๑๖. พึงทำศึกษาว่า "เราเดินไปนอกทาง
จักไม่แสดงธรรมแก่คนไม่เจ็บไข้ ผู้ไปอยู่
ในทาง."
ธัมมเทสนาปฏิสํยุตต์ ๑๖ (จบ).
๑. พึงทำศึกษาว่า "เราไม่อาพาธ จัก
ไม่ยื่นถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ."
๒. พึงทำศึกษาว่า "เราไม่อาพาธ จัก
ไม่ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ หรือบ้วนขะพะบน
ของสดเขียว."
๓. พึงทำศึกษาว่า "เราไม่อาพาธ จัก
ไม่ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ หรือบ้วนขะพะ
ในน้ำ
ปกิณฺณกะ ๓ (จบ).

อุทฺทิกฺกุฐา โข อายสฺมนฺโต เสขิยา
ธมฺมา.
ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ทฺติยมฺปิ ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ตติยมฺปิ ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ปริสฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต
ตสฺมา ตฺวณฺหิ,
เอวเมตฺถ ธารยามิ.

เสขิยา นิฏฺฐิตา.

อิม โข ปณายสฺมนฺโต สตฺตธาธิกรณ-
สมถา ธมฺมา อุทฺเทสฺส อากฺขณฺนฺติ.

อุปฺปนฺนุปฺปนฺนํ อธิกรณํ สมถาย
วูปสมาย
สมมุขาวินโย ทาทพฺโพ,
สตีวินโย ทาทพฺโพ,
อมุพฺพหวินโย ทาทพฺโพ,
ปฏฺธิญฺญาตฺถกรณํ,
เยภฺยฺยสฺสิกา,
ตสฺส ปาปฺยสฺสิก
ติณฺวตฺถารโกติ.

อุทฺทิกฺกุฐา โข อายสฺมนฺโต สตฺตธา-
ธิกรณสมถา ธมฺมา.
ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ทฺติยมฺปิ ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ตติยมฺปิ ปุจฺจามิ:
กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา?
ปริสฺสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต
ตสฺมา ตฺวณฺหิ,
เอวเมตฺถ ธารยามิ.

สตฺตธาธิกรณสมถา นิฏฺฐิตา.

ท่านทั้งหลาย ธรรมทั้งหลายชื่อเสขิยะ
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว.

ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลายในเรื่องนั้น
ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๒

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๓

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วในเรื่องนั้น
เพราะฉะนั้น จึงนั่ง.

ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

เสขิยะ จบ.

ท่านทั้งหลาย ธรรมชื่ออธิกรณสมถะ ๗

เหล่านี้แล ย่อมมาสู่อุทเทส.

เพื่อความสงบ เพื่อความระงับ ซึ่ง

อธิกรณทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นแล้ว ที่เกิดขึ้นแล้ว

พึงให้ระเบียบอันจะพึงทำให้ถึงพร้อมหน้า

พึงให้ระเบียบยกเอาสติขึ้นเป็นหลัก

พึงให้ระเบียบที่ทำให้แก่ภิกษุผู้หายเป็นบ้าแล้ว

(พึงให้) ทำตามรับ

(พึงให้) ตัดสินเอาตามคำของคนมากเป็นประมาณ

(พึงให้) กิริยาที่ลงโทษแก่ผู้ผิด

(พึงให้) ระเบียบดังกลบไว้ด้วยหญ้า.

ท่านทั้งหลาย ธรรมชื่ออธิกรณสมถะ ๗

อันข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้วแล

ข้าพเจ้าถามท่านทั้งหลายในเรื่องนั้น

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๒

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ข้าพเจ้าถามแม้ครั้งที่ ๓

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วหรือ?

ท่านทั้งหลายเป็นผู้บริสุทธ์แล้วในเรื่องนั้น
เพราะฉะนั้น จึงนั่ง.

ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

อธิกรณสมถะ ๗ จบ.

อุทฺทิกฺกุณฺโฑ โข อายสมฺมุโต นิทานํ.
อุทฺทิกฺกุณฺฐา จตฺตารโ ปาราชิกา ทุมฺมา.

อุทฺทิกฺกุณฺฐา เทรส สงฺฆาติเสสา ทุมฺมา.

อุทฺทิกฺกุณฺฐา เทว อนิยตา ทุมฺมา.

อุทฺทิกฺกุณฺฐา ตีส นิสฺสกุทฺติยา ปาจิตฺติยา
ทุมฺมา.
อุทฺทิกฺกุณฺฐา เทวนวุติ ปาจิตฺติยา ทุมฺมา.

อุทฺทิกฺกุณฺฐา จตฺตารโ ปาฏิเทสนิยา ทุมฺมา.

อุทฺทิกฺกุณฺฐา เสขิยา ทุมฺมา.
อุทฺทิกฺกุณฺฐา สุตตาริกรณสมฺถา ทุมฺมา.

เอตฺตกนฺตสฺส ภควโต สุตตาคตฺ
สฺตฺตปฺริยาปฺนฺนํ
อนฺวาทฺตมมาตํ อุทฺทิสํ อากจฺจติ.

ตตฺถ สพฺเพเหว สมฺกุเลหิ สมฺโมทฺมานเห
อวิวทฺมานเหสิ ลิกฺขิตพฺพนฺติ.
ภิกฺขุปาฎิโมกฺขํ นิฏฺฐิตํ.

ภิกฺขุปาฎิโมกฺขาวสานปาโฐ
ปฺพุพฺพภาคนมฺการ
นโม ตสฺส ภควโต อรโหโต
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑ ป ๑

สจฺจกิริยกาลา

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ
พฺพุโธ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน
โสตฺถิ เม โหตุ สพฺพทา.
นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ

ท่านทั้งหลาย กำหนดาน ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้วแล
ธรรมทั้งหลายชื่อปาราชิก ๔
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่อสังฆาติเสส ๑๓
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่ออนิยต ๒
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลาย ชื่อนิสสกุทติยาปาจิตติย ๓๐
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่อปาจิตติย ๕๒
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่อปาฏิเทสนิยะ ๔
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่อเสขิยะ ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
ธรรมทั้งหลายชื่ออิกรณสมถะ ๗
ข้าพเจ้าแสดงขึ้นแล้ว
คำทำนุ ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น นับ
เนื่องในสูตรแล้ว มาในสูตรแล้ว
ย่อมมาสู่อุทเทสทุกๆ กิ่งเดือน.
อันภิกษุทั้งหลายทั้งปวงนั้นแล พึงเป็นผู้
พร้อมเพรียงกัน เป็นผู้ชื่นชมด้วยดีอยู่
เป็นผู้ไม่วิวาทอยู่ ศึกษาในพระปาฏิโมกข์นั้นดังนี้.
ภิกษุปาฏิโมกข์ จบ.

คำสวดท้ายภิกษุปาฏิโมกข์แปล
คำนมัสการอันเป็นส่วนเบื้องต้น
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคผู้อรหันต-
สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น.
(ว่า ๓ หน้า)

กาลากระทำซึ่งความสัตย์

ที่พึงอื่นของข้าพเจ้าไม่มี
พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า
ด้วยความกล่าวคำสัตย์นี้
ขอความสวัสดิ์จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อ
ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี

ธมฺโม เม สรณฺ วั
เอเตน สจฺจวชฺเชน
โสตุถิ เม โหตุ สพฺพทา.
นตฺถิ เม สรณฺ อญฺญู
สงฺโฆ เม สรณฺ วั
เอเตน สจฺจวชฺเชน
โสตุถิ เม โหตุ สพฺพทา.

สិฏฺทเทสปาโฐ

อุโปสถาวสานเ สขุณฺณายิตฺตํ.
ภาสิตฺตมิตฺเต เตน ภาควตา ชานตา
ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน,

"สมฺปนฺนสึลา ภิกฺขเว วิหฺรต สมฺปนฺน-
ปาฎิโมกฺขา,
ปาฎิโมกฺขสํวรํสูตา วิหฺรต อจฺจโรจฺจ-
สมฺปนฺนา,

อณฺมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทฺสฺสาวิ สฺมาทาย
สิกฺขถ สิกฺขาปเทสุติ.

ตฺสฺมาติหฺมเหหิ สิกฺขิตฺตพฺพ,
"สมฺปนฺนสึลา วิหฺริสฺสาม สมฺปนฺนปาฎิ-
โมกฺขา,
ปาฎิโมกฺขสํวรํสูตา วิหฺริสฺสาม อจฺจโรจ-
โรจฺจสมฺปนฺนา,

อณฺมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทฺสฺสาวิ สฺมาทาย
สิกฺขิตฺตํ สิกฺขาปเทสุติ.

เอวฺมฺหิ โน สิกฺขิตฺตพฺพ.

.....
ตายนคาถา
ฉินฺท โสตํ ปฺรกฺกมฺม

พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า
ด้วยความกล่าวคำสัตย์นี้
ขอความสวัสดีจงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อ.
ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี
พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า
ด้วยความกล่าวคำสัตย์นี้
ขอความสวัสดีจงมีแก่ข้าพเจ้าทุกเมื่อ.

บาลีแห่งอุทฺเทสปรรกสิถ
อันภิกษุทั้งหลายพึงสวดในที่สุดแห่งการทำอุโบสถ.

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้รู้เห็น ผู้เป็น
พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ได้
ทรงภาษิตไว้ดังนี้ว่า

"ภิกษุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้มีศีล
ถึงพร้อมแล้ว มีปาฎิโมกข์ถึงพร้อมแล้วอยู่เถิด.
ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้สำรวมแล้ว ด้วยความ
สำรวมในพระปาฎิโมกข์ มีอาจารย์
(คือมรรยาท) และ โคจร (คือ ที่เที่ยว) ถึง
พร้อมแล้ว อยู่เถิด."

พวกท่าน จงเป็นผู้มีปกติเห็นภัยในโทษ
ทั้งหลายมาตราว่าเล็กน้อย สมาทานศึกษา
ในสิกขาบททั้งหลายเถิด."

เพราะฉะนั้น อันเราทั้งหลายควรสำเนียงคั้งนี้ว่า
"เราทั้งหลาย จักเป็นผู้มีศีลถึงพร้อมแล้ว
มีปาฎิโมกข์ถึงพร้อมแล้วอยู่
เราทั้งหลาย จักเป็นผู้สำรวมแล้วด้วยความ
สำรวมในพระปาฎิโมกข์ มีอาจารย์ (คือ
มรรยาท) และ โคจร (คือ ที่เที่ยว)
ถึงพร้อมแล้วอยู่

เราทั้งหลาย จักเป็นผู้มีปกติเห็นภัยในโทษ
ทั้งหลายมาตราว่าเล็กน้อย สมาทานศึกษา
ในสิกขาบททั้งหลายคั้งนี้.

อันเราทั้งหลายควรสำเนียงคั้งนี้แล.

.....
คาถาตายนเทพบุตร
ท่านจงพยายามตัดค้นหาเพียงดังกระแสน้ำเสีย

กาม ปนุท พราหมณः
นปรปาย มุนิ กาม,
เนกคตมุปชชติ
กรिया जे กรियादेनं,
तपुहमेनं प्रकुमे.
सिथिलो हि परिपुवायो,
गियुयो आगिरे रश्
उकत्तं तुक्कुं सेयुयो
प्रजा तप्रति तुक्कुं.
कतज सुकत्तं सेयुयो,
यं कदा नानुत्प्रति
कुसो यथा तुक्कुहिथो,
हतुमेवानुकनत्ति.
सामनुं तुप्रामनुं,
निरायुपकुत्ति.
यङ्गिजि सिथिलं गम्मं,
सङ्गिगुत्तुज यं वत्.
सङ्गसुसुं तुहमेरियं
न तं होति महत्फलनुति.

จงถ่ายถอนกามทั้งหลายเสียเถิดนะพราหมณ์
เพราะพระมุนิ ไม่ละกามทั้งหลายแล้ว
จะเข้าถึงความเป็นคนผู้เดียวไม่ได้
ถ้าจะทำ ก็พึงทำกิจนั้นเถิด
แต่พึงบากบั่นทำกิจนั้นให้จริง
เพราะสมณธรรมเครื่องละเว้นที่ข้อย่อย
ยิ่งไปรอยโทษคุณฐิติ
ความชั่วไม่ทำเสียเลยดีกว่า
เพราะความชั่วย่อมเผาผลาญในภายหลัง
ความดีทำนั้นแหละดีกว่า
เพราะทำแล้ว ย่อมไม่เดือดร้อนในภายหลัง
หญาคนอันบุคคลจับไม่ดี
ย่อมบาดมีอนันตนเองนั้นใด
คุณเครื่องเป็นสมณะอันบรรพชิตดูปล้ำแล้วชั่ว
ย่อมจุคไปนรกกันนั้น
การงานอันใดอันหนึ่งที่ข้อย่อยด้วย
วัตรอันใดที่เสร้างมองแล้วด้วย
พรหมจรรย์อันใด ที่ตนระลึกด้วยความรังเกียจด้วย
กิจ ๓ อย่างนั้น ย่อมเป็นของไม่มีผลมาก
ดังนี้..
